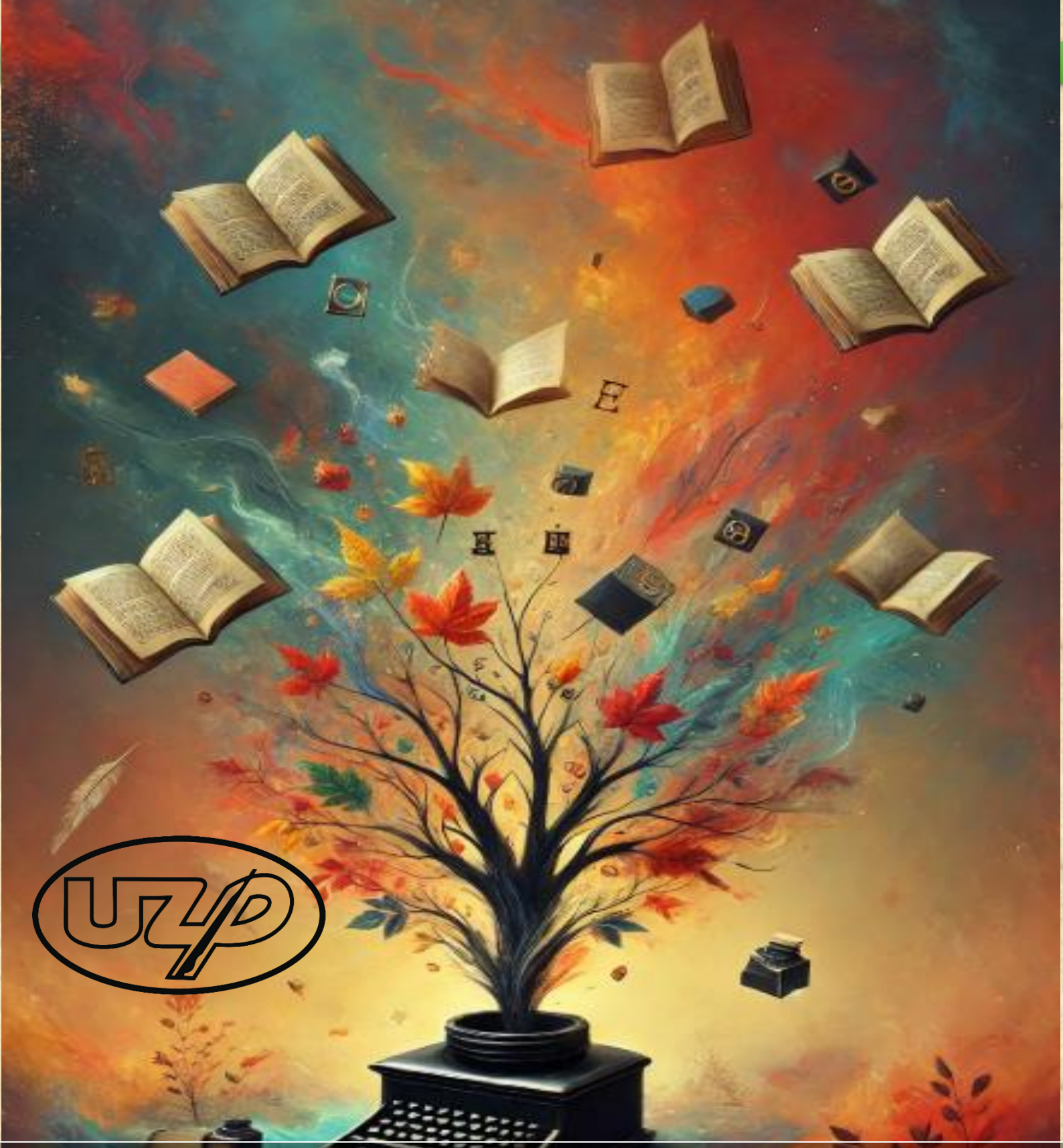

Condeierul diasporei

APARE SUB EGIDA

UNIUNII
ZIARIȘTILOR PROFESIONIȘTI
DIN ROMÂNIA

ANUL VII NR.31 Septembrie 2025

revistă de cultură și atitudine
cu apariție trimestrială

ISSN 2709-1406 ISSN – L 2709-1406

„Non multa sed multum.” – „Klein und fein.”
Revista aceasta nu umple pagini, ci aprinde sensuri .

În acest număr :

Daniela Gumann 3
Iiurie Brașoveanu 5
Mihaela CD 9
Adrian Erbiceanu 11
Elena Mitru 13
Dan Toma Dulciu 14
Dana Opriță 18
Marian Nencescu 19
Liliana Popa 21
Daniel Onaca 24
Antonela Stoica 26
Virginia Chiriac 27
Pr. Ionel Rusu 29
Bristena G.Mantu 30
Smaranda Kafka 31
Nicolae Nicoară Horia 34
Floare R. Candea 35
Roxana Răcoreanu Lupoaie ..38
Dorin Nadrau 39
Lidia Popa 42
Emilia Țuțuianu 43
Carina A. Baba 45
Sterian Vicol 49
Angela Burtea 50
Ion Vasiu 52
Iosefina Schirger 53
Aura Golomoz 58
Daniel Ernestina 59

Contact:
http://scriitoriromaniaustria.ro/
Email: contact.asra2018@gmail.com
Facebook:
asociatia.scriitorilor.romani.din.austria/
Telefon: 004369910423466 sau
0040770430525

În numele libertăţii absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conţinutul materialelor publicate sub semnătura proprie.

Condeierul diasporei

REVISTA
Asociației Scriitorilor Români din Austria
Anul VII, Nr.31
Director fondator: Daniela Gumann
Lector: Dan Toma Dulciu
Senior editor: Gheorghe Stroia

Redactori:
Prof. **Florica Ranta Cândea**
Prof. Univ.Dr. **Anton ILICA**
conf.univ.dr.**Cătălin Negoiță**
col(r)dr.ing.**Constantin AVĂDANEI**
Tehnoredactor:
ing. **Constantin Gumann**
Colaboratori externi:
Lidia Popa – poetă (Italia)
Antonela Stoica – poetă (Germania)
Liliana Popa – poetă (România)
Bristena Georgiana Mantu – poetă (Anglia)

Revistă trimestrială de literatură

Fondată la Salzburg în anul 2018

Scriitorii și nostalgia toamnei

Toamna e anotimpul în care scriitorul învață să fie singur fără să fie pustiu. Din frunzele care cad își face cuvinte, din liniștea serilor își face ritm, iar din melancolie își face aripi. Scrisul devine astfel cea mai frumoasă recoltă a sufletului.

Toamna nu vine niciodată singură. Vine cu arome de gutui, cu frunze ca niște scrisori nescrise, cu amintiri ce se lipesc de suflet precum roua dimineții pe geam. În literatură, ea nu e doar un anotimp – e un personaj complex, când blând, când neliniștit, mereu aducător de sensuri.
Scriitorii români au știut să-i prindă, în cuvinte, toate nuanțele.

Pentru **Mihai Eminescu**, toamna nu este doar un peisaj de culori, ci și o **meditație asupra trecerii**. Versurile lui din „Sonet" surprind melancolia anotimpului, în care frumusețea naturii se împletește cu ideea de sfârșit:
„Au trecut frumoase zile
Și se duc pe rând, se duc,
Se scutur frunzele-n silă
Și se sting în vântul duc."
Eminescu simte toamna ca pe un **clopot al timpului**. E liniștea aceea care te obligă să te oprești și să asculți cum trec anii. În mâna lui, frunza galbenă devine un simbol al destinului omenesc: fragil, trecător, dar încărcat de frumusețe.

Lucian Blaga privește toamna ca pe o **metaforă a luminii interioare**.
În poemul „Toamnă", el scrie:
„Curgerea timpului se face mai lină,
toamna aduce în lume o altă lumină."
Pentru Blaga, nu e vorba doar de frunze și vânt, ci de **o mutație cosmică**. Toamna devine o punte între văzut și nevăzut, între real și taina din spatele realității. Ea nu e o moarte, ci o **pregătire pentru o tăcere fertilă**.

La **Nichita Stănescu**, toamna e o iubită care pleacă și revine în fiecare an, lăsând în urmă **nostalgia absenței**. În poemul „Emoție de toamnă", el scrie:
„A venit toamna, acoperă-mi inima cu ceva,
cu umbra unui copac sau mai bine cu umbra ta."
Toamna lui Nichita e tandră și fragilă, e un anotimp care cere protecție și apropiere umană. În locul frunzelor, poetul simte nevoia unei îmbrățișări. Nostalgia devine, astfel, o **formă de dragoste**.

Pentru **Ana Blandiana**, toamna e o poezie a resemnării, dar și a **curajului de a accepta fragilitatea vieții**. În poemul „Octombrie", ea notează:

„Toamna se apropie ca o rugăciune,
ca o lecție de tăcere.”

Tonul ei nu e apăsat, ci luminos. Toamna devine o **școală a liniștii**, un anotimp în care învățăm să privim mai atent, să ascultăm mai profund, să simțim **viața în fragilitatea ei senină**. Dacă adunăm toate aceste voci – Eminescu, Blaga, Nichita, Blandiana – observăm că toamna nu e niciodată aceeași. Pentru unii e **clopot de timp**, pentru alții e **mister cosmic**, **iubire pierdută** sau **lecție de tăcere**.

În fond, toamna e **oglinda în care fiecare scriitor își recunoaște propriile temeri și speranțe**. Ceea ce pentru Eminescu e efemeritate, pentru Nichita e dor, pentru Blaga e lumină interioară, iar pentru Blandiana e liniște.

Când deschidem fereastra într-o dimineață de septembrie și simțim miros de ploaie și frunze ude, înțelegem instinctiv de ce scriitorii s-au întors mereu la acest anotimp. Toamna ne face mai fragili, dar tocmai fragilitatea asta ne umple de frumusețe.

E anotimpul în care **melancolia nu apasă, ci mângâie**. E momentul în care tăcerile prind contur, iar cărțile ne cheamă mai insistent ca oricând. Toamna, de fapt, nu e altceva decât o **poezie scrisă de timp pe trupul lumii**, iar noi, cititorii și scriitorii, nu facem decât să o citim și să o lăsăm să ne învețe.

Nostalgia toamnei nu e slăbiciune, ci forță. E un fel de **a ști să pierzi frumos**, ca să poți începe din nou. Și poate că tocmai de aceea scriitorii români s-au îndrăgostit de ea: pentru că în toamnă se ascunde întotdeauna o promisiune de primăvară.

Toamna e anotimpul când tăcerea devine poezie și singurătatea devine sens.

Nu rămâne decât să vă poftesc mai departe, în paginile acestei reviste – poate puține, dar niciodată goale.

Daniela Gumann

Iurie Brașoveanu - Versuri

LUMEA ANTICĂ

1. Cu piele aurie și oase de argint,
Cu păr lapis lazuli… natura lor divină.
Așa lăsat-au zeii să dăinuie-n cuvânt
Spre amintirea celor ce-n vreme o să vină.
*
2. Multe mistere tăinuite,
În stratul mistic subteran,
Portaluri sunt nedefinite
Între uscat și ocean.

3. Un cosmos fac aceste taine,
Enigme printre galaxii.
Se mistuie printre cadrane
Ale neantului solii.

4. Și spun legende ancestrale
Că pe Pământ au fost giganți.
Ei coborau pe unde-astrale
Fiind ai vremii guvernanți.

5. Cruce-apăru în Neolitic,
Cu ea și vremuri traversau.
Ei prelucrau lemnul granitic,
Prin Univers deschis umblau.

6. În jos spre zone etanșate,
Sunt taine ale altor lumi
Și-n părțile neexplorate
Sunt adâncimi ascunse-n culmi.

7. Se contopesc în sol și piatră
Toți pașii mucenici de zei.
Epoca Bronzului i-o vatră,
Având la strajă cei doi lei.

8. Un testament este Palmyra,
Pe al vechimii piedestal.
În el se oglindește Lira
La apogeul lui astral.

9. E tăinuită-n mituri placa
Cu urme de-ADN uman…
În Ușa-Soare Tiahuanaka,
Precum e Ankh-ul egiptean.

10. Tăcută și sofisticată,
Mult înainte de mayași,
Caral, cultură dezvoltată,
I-a precedat și pe incași.

11. ,,Înțelepciunea stă-n tăcere,
Iar fericirea este-n somn”.
Această stare de plăcere
Socrate-o presimțea în OM!

12. Scria Homer în ,,Iliada”
Și-n ,,Aneida” lui Virgil:
Calul Troian e în Enigma
Istoriei punând sigil.

13. Între lumină și-ntuneric,
Trist Mozart și-a compus ,,Requiem”.
Scria pe-o mantie de cleric:
Viața prin moarte o avem!

14. Ea însemna nimic sau totul.
Era Clepsidra-n întregiri
Și hotărând sentința, votul
Punea tăcerea în vorbiri.

15. Al-Khwârizmî e-un matematic
Din Califatul Abasid,
Savant persan… un enigmatic,
Științelor le-a fost un ghid.

16. Mayase, coduri cunoscute:
Dresda, Madrid, Paris, Grolier,
Cu hărți de-amat… de ei știute
Vedeau pân’ dincolo de Cer.

17. Că India, Egipt și Mexic,
Peru cu China și Irac
Ascund vechimea lor în mistic
Și-n Taina lor enigme tac.

18. Altar incaș stă-n Valea Sacră
În roca-ntreagă de-andezit.
Era uitat ca să apară
Cu viață-n noul învechit.

19. Sculptat în piatră - Codul Cosmic,
Frumosul Templu Kukulkan,

,,Gura fântânii lui Itzaes”
Sinteza raiului uman.

20. Era la rang de Megapolis,
Acum al vremii ideal.
Faimosul Teatru Heirapolis
E în versantul unui deal.

21. În Epopeea lui Ghilgameș
E-nveșnicită-n ani Ishtar.
Cu trupul ei duios și chipeș,
Cu leii săi stând la hotar.

22. În artele asiriene
Atâțea oameni veneraţi…
Femeile sunt cosânzene
Ținute-n brațe de-mpărați.

23. S-a făurit cu mare-ardoare
Templul Zeiței Artemis -
Adevărată-nflăcărare,
O Capodoperă de vis.

24. Un Rege-a dăruit soției
Buchete mari de anason
Gradinile Semiramidei
Ce-s suspendate-n Babilon.

25. Zeiță a Înțelepciunii
Frumoas-Athena Parthenos,
Este oglindă-n raza Lunii
Cu trupul ei cel mlădios.

26. Inanna - o legendă vie,
Zeița cu un chip solar.
În Dinastia Timpurie
A ridicat un Sanctuar.

27. Mansa Musa… e-ntr-o poveste…
A fost un darnic împărat
Prin generații tot trăiește,
Căci aur la o lume-a dat.

28. Îngrijitoare de tavernă,
Kubaba-Regina monah,
A mers în lumea ei eternă
Fără să lase-n urmă-un vah.

29. Iar Jahan Shah cu dăruire,
Din marmură și din opal,
A făurit spre dăinuire
Mausoleul Taj Mahal.

30. Din ale vremilor substraturi,
Misterios Gunung Padang,
Bazaltul columnar în straturi
Păstrează-o Taină-n sacru dang.

31. Insula Skye e prea frumoasă
Își ține Broșa din Dun Beag.
Ea se menține luminoasă
Spre al Eternului zigzag.

32. Templul zeiței din Dendera
Hathor cu scările ,,topite”.
Se împleteau cu flori de-Edera,
În mersul vremii năruite.

33. Și în Mysore, Karnataka,
Palat măreț Amba Vilas.
Și-a structurat în piatră placa,
Un stil măreț în timp rămas.

34. În perioada de grandoare,
,,Aparținând Zeului Set”,
Lumina a luat amploare
Creând miraje în deșert.

35. Un sarcofag ce onorează
Ale Egiptului comori,
Frumos sculptat în bazalt negru,
Mesaj între pământ şi nori.

36. Era ,,Frumoasa care vine”,
Regină-n Grandios Regat.
Ea, făurea lucruri divine
Cu-Akhenaton mare-Împărat.

37. Ahile și Pentesileea:
Când ea murea, cu ochi deschiși,
El a aprins subit scânteia
Cea a iubiților învinși.

38. E o legendă-n Strada “Sforii”
Despre-o iubire ce-a rămas
Model de vis printre istorii
Punând trădarea în impas.

39. Femeia care a fost Rege
E Hatshepsut cea din Egipt.
Ea pacea a făcut-o Lege
Și-a-nveșnicit-o-n Manuscript.

40. Hathor, Zeița din Dendera,
În templu-i falnic locuia,
Era vădit romanciera
Ce-n scris lumina-nveșnicea.

41. Casa Orfeu din Volubilis,
Cu-al său mozaic pe podea,
E-nvăluită-n flori de iris
Și cerul se reflectă-n ea.

42. Este-o bijuterie astrală,
Borobudur - Templu budist.
Construcție spirituală
Din evul arcului sofist.

43. Fiind numit ,,tsunami-n piatră”,
Teatrul înalt ,,greblat”, abrupt,
E Pergamon o perlă-n artă
Cu-al său ecou neîntrerupt.

44. În două temple mari de stâncă,
Statui din timpul lui Ramses
Prin veacuri mai rezistă încă
Abu Simbel… un palmares.

45. De vânt și ploaie modelate,
Poalele munților Sahand,
În stânci vulcanice săpat e
Satul-poveste Kandovan.

46. Eupalinos e-o grandoare,
Pasaj de țevi, un sit faimos,
Construcție cu dublă-ntrare
Tunel sub Insula Saimos.

47. O moștenire de gonat-uri,
Ce s-au păstrat în Gonobad,
Transportă apa din adâncuri
Cu luciul străveziu de jad.

48. Și fortăreața Fortul Lippe,
Ce are forma sa de stea,
În stil Vauban fără risipe,
Mii de ostași adăpostea.

49. Tăblițele din Tărtăria
Vorbesc despre Cultura Vinca.
Evocă că farfuăria
Există de atuncea încă.

50. A fost găsit pe o Colină
Machu Picchu - oraș pierdut.
Civilizație divină
Din apă foc a conceput.

51. Este-o minune subterană
Misterioasa Grota Shell.
Mozaicul lumini emană
Cu mii de scoici lucind din el.

52. Și camere tăiate-n stâncă…
În Barabar… patru peșteri,
În ele se păstrează încă
Cultura unei alte Eri.

53. În inima Văii Bekaa
Jupiter de la Baalbek
E-un Templu ce provoacă lumea,
Veacuri prin timp în el se trec.

54. O piramidă ține-n falduri
Grandoarea lui Tutankhamon,
Napoleon, cuprins de lauri,
E-nveșnicit în Panteon.

55. Iar Luvru - sanctuar al artei,
Cu Venus și Victoria sa,
Cu Mona Lisa-n oaza soartei,
E pe Pământ ca-n Cer o stea!

56. Barca solară lângă Giza,
Un testament de ritual,
E ca și Turnul de la Pisa,
Al timpului străjer vamal.

57. Dar Sarcofagul Alexandru,
Găsit de Osman Hamdi Bey,
E-ntr-o sculptură de ansamblu
Ce-l reprezintă viu mereu.

58. Cea mai înaltă piramidă
În Mexic este Nohoch Mul.
A străbătut vremea aridă
Spre cer se-nalță ca un tul.

59. În PETRA-i obelisc mormântul
Pe patru trunchiuri încrustat.
L-au spulberat atâtea vânturi
Şi vremea-n ploaie l-a surpat.

60. Capuri gigantice de piatră
Ascunde muntele Nemrut,
De parcă zeii stau la vatră,
Unde s-a ars al lor trecut.

61. În două capete Meduza
Se suprapune-n Istanbul,
Cisternă-asemeni cu taluza
A unui inversat pendul.

62. Derinkuyu-n Cappadocia
Stă sub pământ, dar luminos.
E înfrățit cu veșnicia,
Un subteran oraș frumos.

63. Și în ,,Divina Comedie”,
Mister istoric-literar,
Doar Dante Alighieri știe
Misterul Iadului calvar.

64. Doar că Mont-Sant-Michel din Franța
Răsfrânge raze-n dimineți.
Păstrează-n vremuri eleganța
Fiind simbol de frumuseți.

65. ,,PĂDUREA CEDRILOR” din neguri
Din veghea muntelui Maşu
A străbătut cumplite vremuri
Văzând cum moare Enkidu.

66. Epoca Bronzului, la Troia,
În ,,Iliada” lui Homer,
Scria că Grecia, Ionia
În lupte s-au distrus stingher.

67. Marea Coloană a Apamei
Era nu doar un simplu drum,
E-o mărturie a grandoarei
Că Arta a trecut prin scrum.

68. Și în istoria PROHIBIDA,
În urmă… șase mii de ani,
Își încrustau în piatră-obida

Cei mai sărmani și mulți orfani.

69. Erau viteji, luptau călare,
Până la huni, mongoli și turci.
Sunt schiții ca ființe-umane
Doar sprijiniți dormeau pe furci.

70. Din cauzele segregării,
Nomazi umblau din loc în loc.
Pe urmele discriminării,
Ardeau popoare-ntregi în foc.

71. Pe prora navelor din larguri
Atâta lume mai murea.
Puțini au poposit la maluri…
Pe mulți stihia-i înghițea.

72. Și au rămas la fund de mare
Comorile niște stafii
Minuni create cu ardoare,
Destine în bijuterii.

SCULPTAT ÎN DIORIT

1.Constructor al Măreței Piramide,
Chafre ce-i șlefuit cu diamant,
A rezistat prin timpurile-aride
Și-n veacuri stă pe Tronul lui Înalt.

2.Nu era fer, ci exista doar cuprul
Dar omul făurea tot ce-a iubit.
Mai greu se prelucra decât granitul,
Dar ce frumos sculptat în diorit!

3.Iar Nefertiti-n labirintul sorții,
Din umbra nopții reînvie-n zori
Și iar se-abundă în lumina nopții
Fiind chiar Steaua Marilor Comori.

CU ARTA LA NIVEL DE STAT

1.Era în perioada-Amarna
Când Tronul cel mai rafinat
Ținea pe el figuri solemne
Cu măreții de Împărat.

2.Impactul s-a extins în Artă
Cu Imhotep, prim arhitect.
Ca inginer și primul medic,
Egiptul a creat perfect.

3.Piloni ce au marcat progresul
Cu urbanismul avansat.
În care-atinse apogeul
Cu Arta la nivel de Stat.

4.Enigme impresionante
Stau în lucrările străvechi.
Pe-atunci călătoreau prin stele
Și aștrii i-alinau perechi.

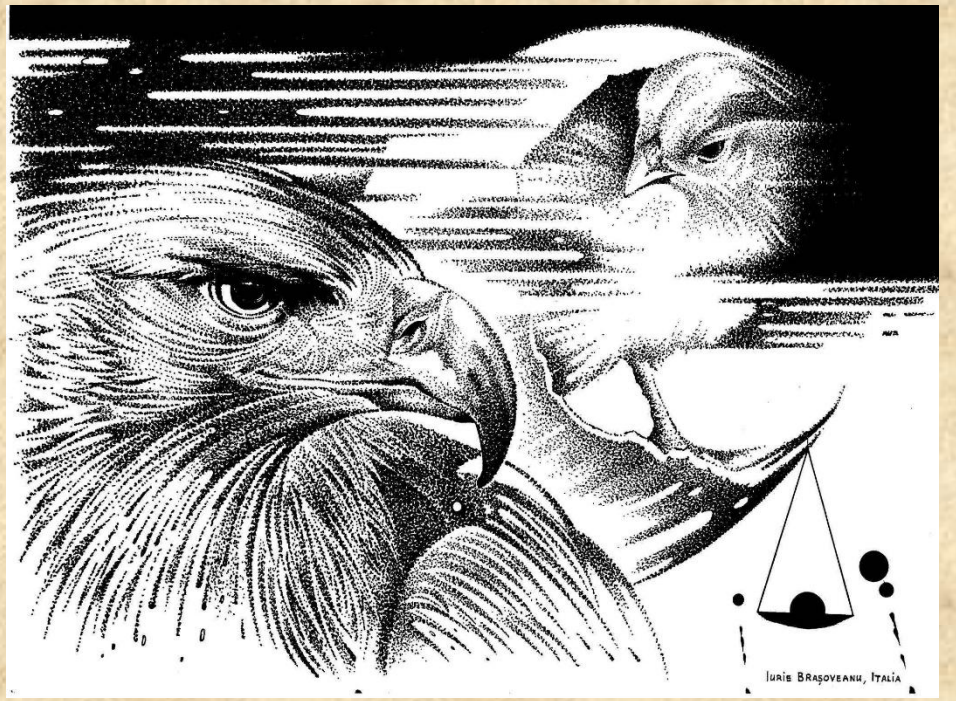
PORTAL ÎN ȘAPTE CERURI.

1.A fost un Stat ce inventase roata…
Cu-astronomia și literatura…
Prin scriere se-mbrățișau cu soarta…
Și au deschis în constelații Poarta.

2.Ei desenau o stea centrală mare,
În jurul ei planete ca liane.
Sumerieni cu sufletul grandoare
Ce prevesteau eclipsele de Soare.

3.Și Zeul Ra cu ,,Nava lui Solară”
Zbura cu-ai săi pe-o Undă Spațială.
Ce-au intuit? Epoca Glaciară
Sau un Potop și vremea solitară?

4.Aveau șapte etaje-n zigurate,
Simbol de șapte ceruri suprapuse.
S-au transportat în galaxii opuse
Și poartă-n veacuri tainele nespuse.

Autor: Iurie Brașoveanu - Italia

Toate drepturile rezervate.
Utilizarea integrală sau parțială a poemelor și graficii publicate este permisă doar cu acordul autorului.

Arta folosirii imaginilor cu valoare de simbol

Nora în căutarea identității Mara Popescu-Vasilca

recenzie de Mihaela CD

Romanul **''Nora în căutarea identității''** este un roman profund, despre viață și fericire, despre căutări, speranțe și vise, despre destin și dorința de libertate și de autodescoperire, muncit cu multă pasiune și clădit în detaliu cu mult talent narativ de către scriitoarea Mara Popescu-Vasilca

Autoarea construiește un întreg spectacol cu un scenariu demn de pelicula unui film cu o bogată distribuție și care o are în rolul principal pe Nora,de profesie farmacistă, o femeie deosebită și foarte interesantă care nu trece neobservată în niciun episod , folosindu-se de toată priceperea regizorală și artistică de care dispune cu scopul de a ține cititorul ancorat în firul poveștii până la sfârșit, ceea ce și reușește din plin.

Fără a dori să dezvălui prea mult din subiectul acestui roman deosebit de incitant cu scene de puternică trăire, secrete, situații neprevăzute, lacrimi, zâmbete, scene de iubire pasională și multe altele, voi face câteva precizări care mi s-au părut deosebit de interesante și care fac parte din arsenalul de mijloace vizual-artistice și reflexiv-meditative pe care le folosește cu succes scriitoarea.

Întoarcerea în copilărie se derulează în amintiri apărute ca niște luminițe ce îi bucură și animează memoria, reamintindu-și și de primele sentimente și de primul sărut plin de farmec și îmbrăcat în emoții puternice.

Pe parcursul romanului microfonul celui ce povestește este schimbat de către autoare și pus în mâna personajelor, care în acest fel își exprimă direct simțămintele, apropiindu-se mai mult de cititor. Scriitoarea prezintă în detaliu fiecare secvență asigurându-se că cititorul va putea păși direct pe scena imaginară a romanului simțind emoțiile cu personajele și analizându-le apoi meditativ până la identificare.

Cu măiestria unui artist ce-și pictează opera și apoi se îndrăgostește de ea, Mara Popescu -Vasilca dezvoltă fantezii în culori, jocuri ale minții,subtilități imaginativ-cognitive care alunecă fin, se infiltrează și ating acel simț artistic deosebit de creativ cotropitor-contemplativ al seducției care se contopește cu voința, într-o subjugare fără cusur de dorință și pasiune. Imaginile și scenele poveștii astfel create nu lasă loc judecăților pentru că există frământări și reflexii proprii ale personajelor bine construite psihologic care fac acest lucru într-un dialog interior cu eul meditativ.

Romantismul se împletește cu poezia dar și cu suspansul, cu secrete și povești care te țin acolo, te fac să te gândești, să dezlegi firele țesute cu atâta pricepere și migală de autoare și bineînțeles te fac să participi și să fii interesat să continui lectura.Sentimente de tot felul vor inunda cartea, rând pe rând, de la iubire, dragoste, trădare, iertare și împăcare, până la intrigi și tot felul de evenimente neașteptate care captivează.

Detaliile narative cu valoare vizual artistică sunt puternic prezente în romanul **''Nora în căutarea identității''** prin câteva elemente interesante cărora le dă valoare de simbol.Voi exemplifica doar

două pentru că doresc să las cititorii să le descopere singuri neretezându-le această plăcere a descoperirii personale care face parte din roman.

Primul exemplu: pantofii cu toc pe care Nora îi visase în fața unei vitrine încă de copilă, o dorință arzătoare, un vis care a devenit realitate și care semnifică feminitatea, maturizarea și conștientizarea forței de seducție, semnifică eleganța, bunul gust, rafinamentul dar și independența și libertatea femeii de a-și oferi bucurie și puterea de-a alege. Un simbol atent ales și prezentat de autoarea Mara Popescu-Vasilca, care dorește să sublinieze astfel și încrederea în forțele proprii a femeii, puterea și hotărârea de a căuta fericirea,de a-și alege propriul destin, dorința de a se afla în înalta societate, dorința de a fi admirată, de a fi frumoasă, de a fi iubită și dorită pentru întregul pe care îl reprezintă ea, femeia adevărată!

Al doilea exemplu: vioara care reprezintă sensibilitate, vibrații de înaltă trăire, muzicalitatea sufletului, dans elegant între arcuș și vioară, dragoste și iubire de artă, de frumos, de eleganță un adevărat simbol al dăruirii și creației pe altarul virtuoșilor.În același timp vioara și arcușul împreună semnifică dragostea și contopirea prin atingerea firavă și mișcarea lentă, tandră ca un joc al seducției,reprezentând simțire și pasiune, un dans al inimilor pe portativul pasiunii și al dependenței unul de altul.

Folosind cu tenacitate aceste simboluri dar și alte mijloace artistice precum versul, visul, reflecția, descrieri vizual-olfactiv-gustative, descrierea sentimentelor, a trăirilor, a emoțiilor, fac din romanul scriitoarei Mara Popescu - Vasilca un roman de succes.

Deoarece am citit și alte romane ale scriitoarei aș dori să mai precizez un aspect deosebit de important și anume că scriitoarea și-a creat un stil, o semnătură proprie prin lecțiile de viață pe care le strecoară subtil între coperțile romanului, relația cu divinitatea însoțind toate personajele principale ale romanelor sale.

Fie că este vorba de o scenă pasională de dragoste, o scenă de un dramatism sfâșietor sau o răsturnare de situație ca-n filme, toate poartă amprenta talentatei scriitoare Mara Popescu- Vasilca, amprentă ce răspândește miresme de speranță, pozitivism și final fericit!

Mihaela CD – Montreal, Canada

Adrian Erbiceanu - Versuri

Curriculum vitae

Intraţi în spaţiul care se dilată,
pe un culoar profund, învârtejit
pe-o scară printre vise spiralată,
pe care ne-nvârtim la nesfârşit,

ne confesăm – umilă jucărie –
ca martori ai supremului secret
ce ne împinge spre zădărnicie,
pierduţi între plăcere şi regret;

bolim de teamă, cârmuiţi anume
spre treptele deschise arbitrar,
pe scara-n care-a prins să ne consume
înaltul înţeles originar;

fugim de şansa unică de-a crede
că un sfârşit e doar un început,
învăluiţi în teama ce precede
descinderea pe-un ţărm ecunoscut;

şi sucombăm când dăm a înţelege
că spaţiul nostru strâmt e alterat
de-aceeaşi forţă-n stare să dezlege
încurcătura-n care... am intrat...

Acelaşi veac, acelaşi leat
(Glossă)

Acelaşi veac, acelaşi leat,
Mă pierde şi nu ştiu s-o spun,
Printre frunzişul destrămat,
Pe care nu pot să-l adun,
Cât timpul, risipit în van
– Din inocenţă sau răsfăţ –
Şterge răbojul, an cu an,
Fără să uit, fără să-nvăţ.

Sub greutăţi mă încovoi,
– Văzând cum toate cad în lut –
Dar trag la carul cu nevoi,
Împins de teamă spre trecut;
Că nu-i nimic de înţeles
Din câte mi s-au dat-luat,
Fără vreo urmă de succes,
De-acelaşi veac, de-acelaşi leat.

Întorc o vorbă şi găsesc
Mocnind în ea, un adevăr
Ce-mi pare straşnic şi firesc...
(Atunci, de ce-am muşcat din măr?)

Dar nu-l rostesc, ci îl ascund,
Când în ce-i rău, când în ce-i bun...
Dar lumea, ca pe-un muribund,
Mă pierde. Şi nu ştiu s-o spun.

Spre toamnă braţele se-ntind
Ca nişte ramuri de copac...
Încerc din mine să desprind
Nedumerirea-n care zac;
Să înţeleg – precum aş vrea –
De ce-am trăit, la ce-am visat,
Pe câmpul cotropit de nea,
Printre frunzişul destrămat.

M-aplec din ce în ce mai mult
Spre glasul tainic, să discern
– Rătăcitor, prin câte-ascult –

Între ce-i nou şi ce-i etern,
Când din neantul echivoc
– Nădăjduind să-l descompun –
Mă-nvăluie un cerc de foc,
Pe care nu pot să-l adun.

În mine vin şi se petrec
Furtuni după furtuni, mereu,
– Alergătură şi eşec –
Dezlănţuiri în apogeu,
Edificat cercând s-ajung
– Iluzie, cu chip uman –
Pe drumul ce se-ntinde lung
Cât timpul risipit în van.

Spre ţărmuri greu de cucerit
Mă poartă încă-acelaşi dor
Dar eu, în mine rătăcit,
Cu umbra, viaţa o măsor
Rotindu-mă prin zodiac,
Precum un bidiviu sub hăţ,
Încât zadarnic mă prefac,
Din inocenţă sau răsfăţ…

Nu ştiu, din tot ce am atins,
Anume ce a mai rămas,
Că răscolit, cu dinadins,
În mine însumi m-am retras,
Dând clipei sufletul-obol
Să se destăinuie, profan,
Când rătăcit, din gol în gol,
Şterge răbojul, an cu an.

E drumul ca şi cum a fost,
De mult prezis, să nu-l cuprind
– Ca dezmembrarea fără rost,
Pe orizonturi aburind –
Anume dat, anume pus,
Ca, insolvabil, să m-agăţ
De cele câte s-au mai spus,
Fără să uit, fără să-nvăţ.

Fără să uit, fără să-nvăţ,
Şters e răbojul, an cu an,
Din inocenţă sau răsfăţ,
Cât timpul, risipit în van,
Pe care nu pot să-l adun
Printre frunzişul destrămat;
Mă pierde – şi nu ştiu s-o spun –
Acelaşi veac, acelaşi leat.

Printre silabe

Sub pleoapa serii îmi adun cuvântul
Să am cu cine înnădi taifas.
Între cuvinte-mi freamătă pământul
Să nu pricep din el cât a rămas.

Din uşă-n uşă bat, printre destine,
Să aflu drum, din Carte a-mi citi...
Pe partea asta-s eu...
Dincolo cine Îmi luminează marginea de zi?

Complice-mi sunt, cât mă îndeamnă şoapta
Descătuşată, darnic, dintre foi.
Mă oglindesc spre stânga-n cel din dreapta,
Dar oare cum ajuns-am să fim Noi?

Silabele se leagă de cuvinte,
Ca strugurii de vrejul lor amar,
Prin Toamna care-aleargă înainte...

Cât, zici, c-a mai rămas din Călindar?

Umbra clipei

Sub aspre fulgerări de vânt noptatic
Umbra mi-o trag... cum trage rădăcina
Vigoarea înălţării ei din tina
Singurătăţii somnului apatic.

Tipar fidel, a cui să fie vina
Destinderii spre gândul enigmatic,
Din care – vie şi-n elan extatic –
Biruie-n bezna timpului lumina?

Sub talpa umbrei mele rătăcită,
Uitarea însăşi lunecă-n uitare…
Iar clipa – ca o pasăre rănită –

Cu-n tremur frânt de ultimă suflare,
Aprinde-n vis un muc de lumânare,
Ca pe-un imberb ducându-mă-n ispită…

Adrian Erbiceanu - Montréal, Canada

Bună dimineața, numai VODKA taie greața!

Iată ceea ce se poate numi zicală sau zicătoare, una din multele asemenea folosite de români pentru a-și înfrumusețea viața și a-și descreți frunțile de prea mulți ani încruntate. Aceasta ar veni un fel de "haz de necaz". Dar tot așa de bine se aude această expresie la cheflii care sunt mereu cu zâmbetul pe buze, pentru că așa cred ei că s-au rupt de viața cotidiană în care se află oricum. Deoarece susnumiții sunt oameni slabi în lupta cu viața, au găsit o soluție mai ușoară, mai rapidă, aceea de a se ascunde după multele pahare pe care le golesc în viteză și care cred ei că le dau curaj. Într-un fel, da, pentru că numai atunci îi vezi pe aceștia că pot zice câte ceva "în gura mare"(cum le pace), fiindcă altfel nimeni nu-i ascultă și nici în seamă nu-i ia, chiar dacă au spus ceva care mai târziu s-a dovedit a fi fost adevărat. Și uite așa, după o masă copioasă și o ambianță plăcută, care fac orele să devină minute prin scurgerea lor rapidă - iată că se poate și așa -individul simte nevoia "să se dreagă".

-Cu ce?

-Păi, cu o tărie! De exemplu, cu mult cunoscuta și apreciata Vodka. Bine și frumos, căci vodka, această licoare incoloră numai - nu ca apa și inodoră și insipidă - face și ea minunile pe care le știe, lucrând la circumvoluțiunile creierașilor prin care pătrund rapid. Pe cât este de glacială, pe atât de multă nebuloasă lasă prin trecerea ei. Până la urmă însă, nu asta este problema "arzătoare" care-mi frământă mie acum gândurile, nu!

Ceeace mă doare de-a dreptul, nu este greața de care vorbeam mai sus, ci cealaltă, mai pătrunzătoare. Să mă explic, deci. Sunt unii, (mă refer la bipezii de care am mai vorbit și altă dată și văd că nu-mi dau pace) care,cu timpul, devin un fel de rumegători. Spun "cu timpul" fiindcă nu s-au născut așa, s-au format așa. Veți zice: cum adică, rumegători? Păi, uite așa! Iau ei bipezii ăștia, pe unii și pe alții după placul sau neplacul personal - nu mai contează- și încep să "rumege" la ei, după același plac sau neplac. Rumegă ei acolo nederanjați de nimeni, și când au ajuns până la os, încep să eli mine tot ce au îngurgitat, aruncând astfel, încolo și încoace, tot felul de brașoave și inepții. Le aruncă celor care stau cu gurile căscate să mai "prindă" câte ceva care să le împrospteze vața cea searbădă, după cum au știut să și -o facă. Iată deci, cum se formează, cu multă subtilitate, aceea ce numim noi -alții - mai în glumă,mai în râs, "radio-șanț". Și atunci când cineva îți spune: bună dimineața, numai vodka taie greața, înțeleg că asta este o urare care te ajută să te detașezi de cei care nu au loc de tine și-ți produc atâta greață.

NUMAI CĂ ACEASTĂ GREAȚĂ NU POATE FI TĂIATĂ NICI MĂCAR CU VODKA. SĂ SPERĂM,TOTUȘI, CĂCI SPERANȚA NU MOARE NICIODATĂ.

Elena Mitru - New York, SUA

Dan Toma Dulciu – Profețiile lui Eminescu

Onestitatea în politică

„Principii greşite de es[emplu] pe mâna unor oameni onești sunt mai folositoare decât principii foarte bune în mâinile unor panglicari. Căci adevărul într-un stat nu stă atâta pe idei pre cât în caracter şi sâmburul vital, seriozitatea de caracter şi de aspiraţiune formează adevărata greutate a unui grup de oameni politici, nu bruma de idei culese de prin cărţi. O minte clară şi o inimă dreaptă plătesc în viaţa unui popor mai mult decât o mie din frazele oratorice”. (Totdauna înaintea unui vot…, **Timpul,** 13 ianurie 1880, în **Opere,** vol. X, pag. 388)

Politica de amăgire a maselor

„Liberalismul de la noi însemnează astăzi domnia prin mase amăgite şi reamăgite, căci mundus vult decipi ergo decipiatur e parola de guvernământ. Lumea vrea să fie amăgită, s-o amăgim dar, îşi zic confraţii şi au pentru aceasta o magazie cu fraze cari de cari mai ieftine” («Românul» nu încetează…, **Timpul,** 6 februarie 1881, în **Opere,** vol. XII, pag. 54,55).

Cu toată violenţa şi cu tot fatalismul cu care se poartă lupta între naţionalităţi, ea nu degenerează nici în atentate, nici în nihilism. De ce? Pentru că legăturile între grupurile de oameni sunt de natură morală, pentru că fiecine respectă până la un grad oarecare în adversar sentimentele acelea de naţionalitate şi de patriotism pe care vrea a le vedea respectându-se în el însuşi.

Chiar bochezul învins într-o luptă pentru bunuri nimic mai puţin decât materiale e un om respectabil, ***pe când în statul despotic şi-n cel demagogic puterea despreţuieşte poporul şi poporul despreţuieşte puterea. Despotism şi demagogie nu egalizează numai pe oameni, ci-i animalizează totodată;*** *o libertate însă care înlesneşte gruparea lor după interese publice şi asigură grade de inegalitate socială pe care oricine să fie liber a le trece prin muncă şi merit stimulează instinctele cele bune ale lui şi-l prefac într- o fiinţă eminamente ideală. Libertatea aceasta adevărată e cea care prezervă statele în contra primejdiei despotismului pe de-o parte, a demagogiei pe de alta.*

E drept că monarhia austriacă e departe de-a fi ajuns la idealul ei, la cristalizarea unui sistem federativ care să asigure atât dezvoltarea liniştită a elementelor sale etnice cât şi unitatea şi tăria de acţiune a statului în afară.

Mulţi au naivitatea de-a crede că, din cauza discordiei între naţionalităţi, Austria ar fi politiceşte slabă. Aceia nu cunosc dictonul de predilecţie al împăratului Francisc I. «Popoarele mele sunt atât de deosebite între dânsele încât niciodată nu vor ajunge a se-nţelege ele-n de ele în contra monarhiei». ***Şi-n adevăr înclinăm a crede că nici un stat nu poate fi slab în care oamenii se luptă mai ales pentru interese morale şi de cultură, în care lenea intelectuală şi dezinteresarea pentru viaţa publică se răzbună devenind pericol pentru existenţa naţională a grupului etnic”.*** (*În seara de 20 martie…*, **Timpul,** 25 martie 1882, în **Opere**, vol. XIII, pag. 83)

Ideologiile oamenilor politici sunt utopii cosmopolite

„Marii oameni ce se pretind reprezentanţi ai poporului românesc întreg, cei ce pretind a personifica idealurile noastre naţionale, lupta de emancipare ce ne absoarbe, aceştia nu au în vedere decât utopii cosmopolite, proprii a ne dezorganiza şi mai mult, a slăbi în noi simţul de conservaţiune naţională şi, dacă se servesc din când în când de ideile comune poporului românesc, o fac numai debitându-le ca pe o marfă, pentru a-şi câştiga popularitate. Faţă cu aceste fenomene de discompunere pe toate terenele nu e oare o datorie pentru oamenii de bine de-a se opune uniţi acestui curent fatal care ameninţă a atomiza pe cel mai numeros popor din răsăritul Europei? Căci la ce alt tinde demagogia la noi şi pretutindenea decât de-a nimici clasele, identitatea lor de interese şi de vederi, de-a le desface în indivizi, de-a opune pretutindenea numărul şi mulţimea valorii, culturii şi meritului?”
(*E greu a afla…,* **Timpul,** 27 noiembrie 1882, în **Opere,** vol. XIII, pag. 229) *compară dezvoltarea acestor tendinţe sub principiul egalităţii despotice cu dezvoltarea aceloraşi fenomene sub regimul egalităţii demagogice de la noi, cine vede dincolo religia căzută în stare de fetişism ca şi la noi şi formalismul uzanţelor suplantând convingerea morală şi religioasă, cine cunoaşte spiritul cu totul materialist şi vânător de câştig din Rusia şi-l aseamănă cu abjecta goană de bani a advocaţilor de mâna a treia şi a străinilor care stăpânesc România, acela se convinge că aceleaşi cauze produc pretutindeni aceleaşi efecte, că demagogia unui C.A. Rosetti şi despotismul tradiţional al împărăţiei vecine sunt două surori gemene, având amundouă de bază nu gruparea oamenilor după cultura, inteligenţa şi meritul lor, ci discompunerea lor în indivizi egali, din cari nici unul să nu plătească mai mult decât cellalt. Despotismul se-ntemeiază pe lipsa de gândire a maselor, demagogia pe ideile greşite pe cari panglicari politici le inspiră acestora, făcându-le să crează că aceste idei constituie voinţa lor.*
De ce de exemplu în Austria, care e cuprinsă de-o adâncă fierbere etnică, nu se-ntâmplă lucruri analoge cu cele din Rusia? Pe când în Rusia suma de ambiţii şi de nevoi individuale, suma dorinţelor de câştig şi de bun trai e aceea care tinde la răsturnarea statului, în Austria vedem colectivităţi etnice luptându-se între ele pentru cele mai înalte bunuri ale omului pe Pământ. În Austria nu există socialism nici de nume şi nu va exista poate decât atunci când rasele s-ar asimila şi când interesele morale ale lor ar fi substituite prin meschine interese materiale ale claselor.

Scopul ajungerii la putere
Furtul alegerilor

„Miile de funcţii administrative şi sutele de funcţii judecătoreşti, sunt puse în mişcare într-un singur scop, pentru a le stoarce voturile („*Administraţia, în mare şi în mic, nu e decât o unealtă pentru falsificarea alegerilor*”. (*De pe când se discută…,* **Timpul,** 10 iulie 1880, în **Opere**, vol. XI, pag. 242)
”

Naivitatea maselor şi speculanţii politici

„Acum, cumu-i omul, de se gândeşte mai întâi la sine, el nu vede legătura în care stau toate lucrurile cu munca şi punga lui, nu vede că toţi liberalii nu speculează decât să trăiască de la dânsul, pentru că n-au nimic şi nu ştiu nimic, ci crede ce-i spun gazetele, cari ies ca ciupercile asupra alegerilor, în tipografii jidoveşti, tipărite pe datorie, şi astfel omul, besmeticit, alege cinstitele obraze propuse şi se-njgheabă Camera.”(*Ilustraţii administrative…,* **Timpul,** 18 decembrie 1877, în **Opere**, vol. X, pag. 27)

Cazurile de trădare, decorate și răsplătite corup spiritul public

„O crimă politică comisă de un om privat încetează a fi o crimă când e purtată de vederi mai înalte şi dictată de cugetul curat, fie chiar greşit, de-a mântui statul, pe când frângerea unui jurământ de două ori depus nu încetează de a fi o crimă, nu politică, ci comună. Dar simularea de a nu putea distinge lucrurile nu ne obligă deloc pe noi de-a boteza faptele altfel decât cu numele ce li se cuvine. Şi dacă le dăm acest botez n-o facem din ură pentru adversari, ci pentru că exemplele de felonie, decorate şi răsplătite, corup spiritul public. Un popor cată a fi convins de vorbele pe care Franklin le-a rostit: Când cineva îţi propune câştig şi onori, fără muncă şi merit, e un otrăvitor. Ridică piatra şi aruncă în el. Acest venin însă l-a semănat demagogia. Ceea ce, în orice ţară şi după conştiinţa publică a oricărui popor, e absolut condamnabil, absolut rău, absolut înjosit, a fost la noi... recompensat, înaintat, împodobit cu decoraţii. Va să zică nu muncă-i trebuie românului, nu sobrietate, nu merit, nu inteligenţă pentru a se ridica şi a face avere, ci trădare, vânzarea celui care te plăteşte pentru a-i păzi viaţa; specularea credulităţii publice; trezirea patimilor rele din sufletul omenesc. Puţin îţi pasă dacă un popor întreg pierde printr-asta deosebirea eternă ce există între bine şi rău, între lăudabil şi condamnabil; că moralitatea unei naţii întregi, degenerează, că copilul dă în tată şi tata-n copil, că e ca în ziua de apoi, cum zice Scriptura, tu cu acest preţ te ridici deasupra tuturor, demoralizarea şi mizeria generală sunt condiţia şi izvorul bunei tale stări private. Ei, aceste trebuie să înceteze odată daca e vorba ca statul român să nu fie coprins în mod epidemic de boala imoralităţii şi a feloniei, daca e vorba ca spiritul public să rămâie sănătos şi pururi în stare a condamna ceea ce e rău şi a aproba tendinţile oneste şi munca onestă.

Dictatura – o premoniție

”*Iată dară de ce „se apropie din ce în ce mai mult termenul fatal al încetării libertăţilor publice”*(*Precum astronomul...*, **Timpul**, 2 noiembrie 1882, în **Opere**, vol. XIII, pag. 213).

Regimul demagogiei autoritare

„se apropie ora în care, în România, omului de la guvern îi va fi permis totul, cetăţeanului nimic”: „regimul demagogiei autoritare”.(*Graba cu care..., **Timpul,** 10 noiembrie 1882, în **Opere,** vol. XIII, pag. 219)*

„Regimul cel mai favorabil dezvoltării viciilor şi cupidităţii”.

Statul demagogic

”*State demagogice, cari nu ţin seamă de ierarhia naturală a meritului şi a muncii şi cari, din contra, află mijloace de-a privilegia înaintarea feneantismului şi sterilităţii oamenilor vicleni şi maloneşti, răsar şi pier, fără înflorire, ca plantele criptogame*”. (*Ni se pare că vorbim...*, **Timpul,** 17 august 1882, în **Opere,** vol. XIII, pag. 172)

Despotism și demogogie

E în natura statelor despotice ca sa fie totdauna lângă marginea prăpastiei , căci despotismul şi demagogia sunt două vlăstare ale unui şi aceluiaşi principiu, a egalizării condiţiilor sociale. Într-o aglomeraţiune atât de inorganică de popoare şi de regiuni, lipite la un loc de puterea oamenilor, nu de puterea lucrurilor, despotismul, care nu îngăduie alte legături între oameni decât puţinele care-i convin lui, [î]l sileşte pe fiecare de-a se restrânge în el însuşi şi de-a vedea numai de interese materiale.

Luându-li-se cetăţenilor orice patimă comună, orice trebuinţă mutuală , orice necesitate de-a se înţelege, orice ocazie de-a lucra împreună, [î]i zideşte oarecum în viaţa privată.

Calitățile unui mare om politic

„*Un om mare aserveşte în adevăr toate principiile câte agită clasele unei societăţi unui mare plan politic, servindu-se de clericali când 17spiritul religios al poporului său cată să fie pus în mişcare; de nobilime când simţul istoric al naţiei cată să dea naştere unei nouă formaţiuni; de liberalism atunci când forme moştenite se opun realizării unor idei şi trebuiesc înveninate prin liberalismul cosmopolit; un om mare zideşte dărâmând, ca natura, agentul Dumnezeirii*" (*E clar că un stat…,* **Timpul**, 12 noiembrie 1880, în **Opere**, vol. XI, pag. 401)

Electoratul este indus în eroare și dezorientat

„poporul, mânat la alegeri de baioneta civico-electorală, suportă plebea aceasta, fără a pricepe. Încurcat în paragrafi şi articoli traduşi din franţuzeşte, nemaiştiind a distinge alb de negru şi adevăr de minciună, cu mintea uimită de fraze fără cuprins, de un întreg lexicon de termeni care n-au nici o realitate îndărătul lor, e pe punctul de a-şi pierde până şi limba şi bunul simţ, vestit odinioară" (*Cu timpul au început a se recunoaşte…*, **Timpul,** 11 octombrie 1881, în **Opere,** vol. XII, pag. 366)

Critica societății este rău văzută

„*Acela ce cutează a se revolta faţă cu această stare de lucruri, acela care îndrăzneşte să arate că formele poleite învelesc un trup putred, că «progresul» nostru ne duce la pierzare, că elementele sănătoase trebuie să se conjure şi să facă o luptă supremă pentru mântuirea acestei ţări este denunţat opiniei publice de către negustorii de principii liberal-umanitare ca barbar, ca antinaţional, ca reacţionar"* (*Cu cât trec una după alta zilele…,* **Timpul**, 23 iunie 1879, în **Opere**, vol. X, pag. 276)

Demagogia – caracteristică a discursului politic

„*Răul esenţial care ameninţă vitalitatea poporului nostru este demagogia*" (*Pseudo-Românul ne cere…,* **Timpul,** 16 mai 1882, în **Opere,** vol. XIII, pag. 119)
demagogii neştiind nimic, neavând nimic, vor să se ridice deasupra tuturor şi să trăiască din obolul nemeritat al săracului. Ei se întemeiază pe nevoile – din nefericire veşnice – şi pe lesnea crezare a mulţimii; şi, fiindcă, în genere, sunt înzestraţi în loc de minte cu vicleşug numai, stăpânirea lor înseamnă domnia brutalităţii, a viciilor şi a uşurinţei"
(**Credem că destul am vorbit…, Timpul,** 9 ianuarie 1879, în **Opere**, vol. X, pag. 169)
Demagogia la un popor bătrân îl descompune repede, dar unuia tânăr îi ia pentru câtva timp minţile. Căci, în adevăr, ce e mai periculos decât iluzia la care dă naştere Costinescu, Carada, Stolojan e tutti quanti, că fără muncă, fără merit, fără un dram de creieri sănătoşi poţi ajunge milionar ? Este visul moleşitor al minelor de aur câştigate prin astuţie care întunecă mintea poporului românesc, încât nu vede că singura cale a avuţiei e munca, singura a înălţării sociale meritul. [„«PSEUDO - ROMÂNUL » NE CERE"] [16 mai 1882]

Dan Toma Dulciu – Viena, Austria

Dana Opriță - Versuri

Ora de singurătate

Sunt ca un tren
ce-așteaptă să-i apară-n drum
o gară
despre care știu
că nu există.

Ultimul tramvai

Apoi, nimic altceva nu avea să se întâmple. Apoi
era un cuvânt inventat mai la urmă
ca adevărul pe care îl tot invocăm ori de câte ori vrem să fim
îngăduitori
vrem să părem înţelepţi.

Aşadar, nimic altceva nu avea să se întâmple. Ştiam
citisem în stele.

Poate doar aşteptarea să mai alerge singură în arena din sufletul meu
şi să ajungă
din nou
pe al doilea loc fără lauri doar cu speranţele deşarte în ochi
dar nici tăcerea nu mai vrea să vorbească
are guturai şi strănută mereu
iar dacă nici pe ea nu o mai putem asculta, atunci, ce ?

Să ne facem dară bagajele în grabă poate
mai prindem din urmă ultimul tramvai retras la depou singurătății.

Poem despre poem

Poemul meu are cea mai frumoasă siluetă
aripile lui s-au lipit de cer
coborând lumina în fiecare literă
a fiecărui cuvânt
din fiecare vers ce îl alcătuiește.

Poemul meu e arcuit pe raze de soare
curcubeie de culori ce așteaptă un nume
ploi interstelare păpădie de puf
arene de gladiatori
unde pronia din inimi dansează
pe melodia tăcerii.

Poemul meu e liniște.
Poemul meu e iubire.
Poemul meu sunt eu
descifrând neînțelese înțelesuri
ale dimineții zilei de Apoi.

Așteptare

Atât de singur..
Mai singur
ca o notă abandonată pe un portativ.
Atât de singur.
Așteptând primăvara.

Dana Opriță- Carolina de Nord

Marian Nencescu

Cu presa, în slujba Unirii

La 27 iulie 1959, murea în pușcărie, la Jilava, uitat și umilit, marele patriot, diplomat și gazetar Vasile Stoica (n. 1889, la Avrig, în fostul Imperiu Austro-Ungar), omul care a contribuit substanțial la recunoașterea de către SUA a Unirii de la 1918 și care a reorganizat viața politică, culturală și chiar militară a românilor emigranți în Lumea Nouă, chemându-i la solidaritate și unitate în sprijinul noului stat, România. Astăzi este apropape imposibil să înțelegem motivele arestării și condamnării sale, din decembrie 1958, de către Tribunalul București, oficial pentru „atitudine dușmănoasă față de țară", concret pentru refuzul de a intra în rândurile Partidului Muncitoresc Român (predecesorul PCR), și „pentru deținere de valută". Drama lui Vasile Stoica a fost drama generației sale de cărturari patrioți, mulți cu rădăcini ardelenești, pe umerii cărora s-a înălțat edificiul pe care îl numim azi cu mândrie, dar și cu regretul că l-am rispit cu bună știință, România Mare, și care au fost sacrificați după război pentru a asigura liniștea ocupanților sovietici. Născut într-o familie de țărani de la poalele Făgărașilor, Vasile Stoica a urmat școlile vremii, la Sibiu și la Budapesta, fiind licențiat în Litere. De timpuriu vorbea curent 5 limbi, respectiv maghiara și germana, limbile oficiale din fostul Imperiu central-european, dar și engleza, franceza și italiana, iar ulterior a fost acreditat că ar fi știut nu mai puțin de 14 limbi. Deosebit de inteligent, vizionar și patriot, Vasile Stoica a trecut munții, clandestin, în 1915, stabilindu-se la București, unde a publicat două cărți despre abuzurile autorităților imperiale la adresa românilor ardeleni, respectiv „Habsburgii, ungurii și românii" (1915) și „Suferințele din Ardeal" (1916), cuprizând mărturii cutremurătoare despre abuzurile și nedreptățile autorităților la adresa populației românești, și a ținut mai multe conferințe. Condamnat în contumacie pentru dezertare, Vasile Stoica a ales exilul în țara sa, ca o premoniție pentru viitorul său destin de apărător al cauzei emigranților români din America.

În 1917, la cererea Guvernului condus de Ion I. C. Brătianu, pleacă în America, însoțit de doi preoți ardeleni, Vasile Lucaciu, din Satu Mare, și Ion Moța, de la Orăștie, cu scopul precis de a sensibiliza și dacă se poate a mobiliza emigrația românească, din Lumea Nouă în favoarea cauzei românești, și indirect de a stabili legături politice și diplomatice cu conducerea SUA, în scopul susținerii Unirii. Călătoria înseși, în plină conflagrație mondială, și care a durat 70 de zile, a fost o aventură și un miracol, cei trei emisari alegând o cale mai puțin obișnuită, prin Siberia și Alaska, la fel, o probă de curaj și de determinare. Ajunși în America, cu sprijinul ambasadei Franței, au constatat că atmosfera politică nu era deloc favorabilă României și nici comunitățile de români stabiliți aici nu erau dispuși să lupte pentru țara lor. Presa americană, după obiceiul local de a exagera și denatura faptele, era total ostilă cauzei românești, probabil influențată și de puternicul lobby maghiar, omniprezent în lume. Cu toate acestea, performanțele politice și, am spune culturale, ale lui Vasile Stoica au fost uimitoare, în condițiile date. Părăsit de la început de cei doi preoți tovarăși, care au preferat să se ocupe de parohiile lor, unul la Cleveland, alături de fiul său, Epamindonda Lucaci, celălalt, tot în America, dar în altă parohie, Vasile Stoica a continuat cu propriile forțe să lucreze pentru cauza românească,

reușind chiar să sensibilizeze pentru România doi mari jurnaliști și lideri de opinie americani, pe Frank H. Simonds și pe Herbert Adam Gibbon, ultimul corespondent al ziarului „New York Times" și militant pentru cauza armenilor, în paginile revistei „Christian Science Monitor", reușind să mobilizeze, în 1918, la Youngstown, reprezentanții a 182 de organizații și parohii românești din America, care au votat pentru înființarea „Ligii naționale a românilor din USA", dar și pentru înființarea unei Divizii de 150 000 de voluntari români, care să se înroleze, sub drapel american, și să lupte pentru victoria românească pe frontul de Est. Desigur, evoluțiile politice și militare de pe frontul din Carpați, și mai ales „căderea" Imperiilor, rus, german și austro-ungar, ca urmare a Revoluțiilor bolșevice, au făcut caduce planurile lui Vasile Stoica, în schimb influența personală pe care a dobândit-o pe lângă Președintele american Woodrow Wilson a slujit din plin României, diplomatul român fiind invitat, de Guvernul care l-a trimis în America, la Congesul de la Versailles, unde s-a decis recunoașterea Unirii de la 1918. Dacă ar fi și numai pentru aceste motive și tot ar fi fost suficient pentru autoritățile comuniste să-l condamne pe Vasile Stoica nu pentru „deținere de valută", ci chiar pentru „trădare". Evident, nu a țării lui, ci a cauzei bolșevismului mondial.

Una din marile realizări culturale ale lui Vasile Stoica a fost și sprijinirea presei de limbă română din America, creșterea prestigiului și chiar a valorii „literare" a acesteia. Istoricii literari, cu deosebire regretatul profesor clujean Aurel Sasu (1943-2018), confirmă că la începutul secolului trecut apăreau în America câteva gazete românești, conținutul și mai ales valoarea lor strict literară fiind foarte limitate. Astfel, la Biblioteca Congresului din Washington DC, sunt păstrate câteva exemplare din „Românul", apărut în 1906, la Cleveland, apoi „Tribuna/The Tribune", apărut tot la Cleveland, cel, desigur, mai longeviv ziar al vremii, „America", publicație ce a atins un secol de existență. Aceste ziare, scrise cu deosebire de amatori, uneori de persoane neobișnuite cu exercițiul literar, erau deosebit de precare. De aceea, Vasile Stoica s-a implicat și în creșterea valorii presei românești de peste Ocean, convins că presa este tribuna cea mai sigură pentru promovarea cauzei naționale.

Pentru a ilustra acest moment de cotitură în ce privește „deșteptarea" conștiinței naționale a românilor din America, ca și pentru a evidenția contribuția personală a lui Vasile Stoica în favoarea susținerii Unirii, în 2017, un elev de liceu (pe atunci), de la Colegiul Unirea, din Focșani, Nicolae (-Ioan) Săcrieru, a scris o piesă de teatru, intitulată „Dincolo de orice", publicată în ediție bilingvă, româno-engleză (sub titlul „Beyound Anything Else"), la Editura Accent Print. Desigur, îndrăzneala e mare, genul dramatic fiind din capul locului o piatră de încercare chiar și pentru un scriitor experimentat, dar subiectul și mai ales miza acestei piese sunt semnificative. În cuvinte simple, autorul descrie îndoielile unei familii de români ardeleni, emigranți în America, prinși între datoria față de țara de adopție și tulburarea emoțională față de o țară abia întrezărită, desigur România (Mare), un stat care încă nu exista oficial, dar pe care Vasile Stoica îl prezenta ca pe singura realitate posibilă, după război. În fundal, ca un ecou public, aflăm că în anii respectivi imaginea României în presa americană era umbrită de etichete și insinuări dușmănoase, că era prezentată drept un stat acaparator, un fel de închisoare a popoarelor, desigur o imagine situată nu departe de propaganda bolșevică, ce a prezentat întotdeauna România ca pe un stat „imperialist", gata să-și înghită vecinii, respectiv Ardealul și Basarabia, în fapt revendicându-și cu mijloacele cele mai democratice cu putință teritoriile răpite abuziv: „Nu mai putem așa, domnilor, rostește Lucaciu (trântind ziarul de pământ). Aici, în America, de la ziarist la om de afaceri, de la soldat la general, și de la om de rând la președinte, nimeni nu ne cunoaște, toți se înșeală asupra idealurilor noastre, nu înțelege dreptatea după care tânjește poporul nostru". „Minciuni și numai minciuni, întărește și Stoica (mânios, cu glas puternic), atât de multe și de strigătoare la cer", sunt cuvintele cu care începe piesa, leit motivul acestei intervenții. Concluzia: „Să-i convingem cu cuvântul", „Cu cuvântul și cu scrisul", întărește Stoica, afirmând: „Cuvântul viu e singura noastră armă dumnezeiască, iar scopul nostru este,

după cum ne-a îndemnat bunul nostru Rege Ferdinand înainte de plecare: Mergeți acolo și strigați glasul românesc ce încă nu s-a auzit".

Întreaga piesă are ceva profetic și romantic în ea, personajul Stoica, alter ego al marelui diplomat, fiind prezentat ca un erou romantic, un Avram Iancu modern ce încearcă să-și mobilizeze compatrioții la o luptă care aparent nu e a lor, personal, ei fiind deja fideli noii țări de adopție, dar care, prin modul cum o prezintă Stoica, devine o luptă pentru supraviețuire a neamului românesc, în întregimea lui. Semnificativ este în acest sens monologul lui Stoica, măcinat de grijile zilnice, de singurătate și de deznădejde: „Gata, misiunea mea a eșuat. Dacă pe frații mei români nu-i pot convinge, atunci pe cine să mai conving? Ei își doresc să fie liniștiți, să aibă o familie, iar pentru toate astea îi lasă singuri, fără ajutor, pe cei ce se zbat. Nu pot să cred că toți cei care eșuează în lupta lor sunt niște învinși ai istoriei". Finalul piesei este însă optimist. Cu ajutorul unor suflete pure (întotdeauna femeile au fost mai aproape de ideea de sacrificiu!), Stoica reușește să-i convingă pe românii din Ohio să se alăture chemării lui, asta spre uimirea unui ziarist local, în piesă numit oarecum comun, Joe, care recunoaște: „Spre marea mea rușine de ziarist, nu pot să înțeleg cum au reușit Stoica, Lucaciu și Moța să-i unească pe români: Totul îl văd ca pe un mister".

Cu totul, piesa „Dincolo de orice", a lui Nicolae Săcrieru este o pledoarie pentru adevărul din presă, dar și din viață, este o poveste despre destinul personal, împletit cu destinul neamului. „Dincolo de orice", avem nevoie de ajutor, de curaj, de încredere, iar presa poate suplini uneori slăbiciunea omenească, oferind exemple benefice, în vremuri de cumpănă.

Marian Nencescu – București, România

Liliana Popa - Epigrame

De la mare
Pe terasa cu cariatide și colonadă
Se servește adesea limonadă
Condescendentă, din altă perioadă
Comand senină o citronadă
Nu avem ! mi se răspunde
Sigur suntem pe alte unde
Limonadă au, firește
Citronada le lipsește

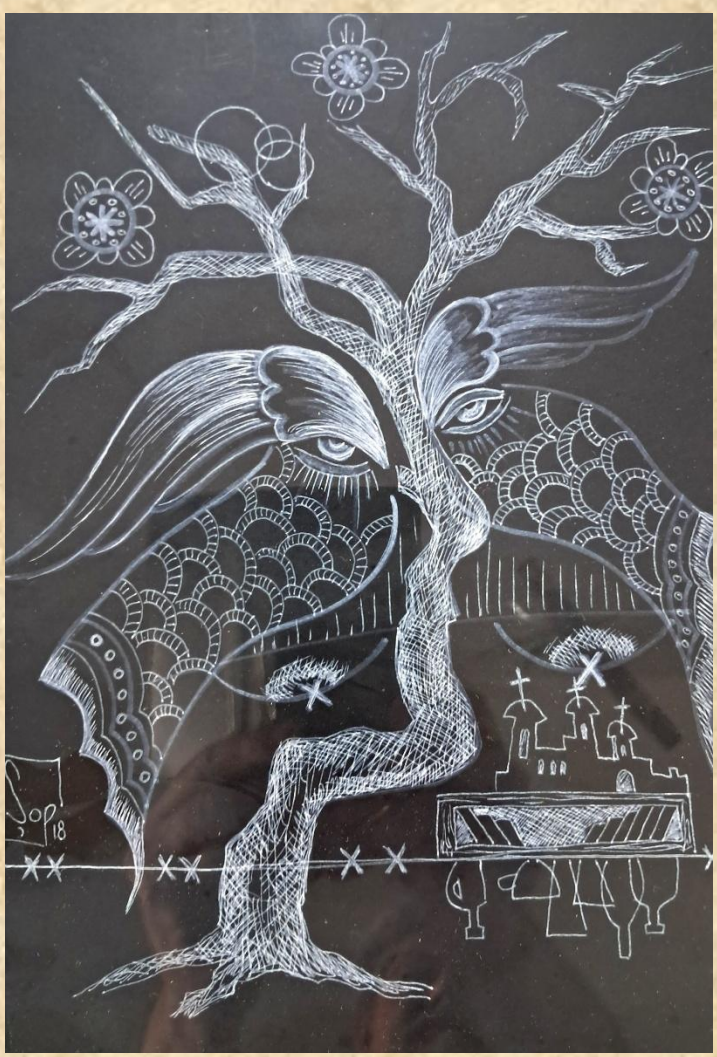
după-amiaza unui cinefil
de atâtea ploi încremenit
de cinematecă solipsist îndrăgostit
mai bine ne plimbam prin ploaie
printre bucolice șuvoaie
prietenul meu nestăpânit
metafizic pârguit
miraculos te-ai împlinit !

Corupția
Aveam petrol, păduri și ape.
Dar sub ce umbre de mister
Au dispărut din zori în noapte ?
Corupția - ce trist flagel !

Dinastia escrocilor
Universul îngândurat
Stă și ascultă cu mirare
Pe escrocii ce au lăsat
Bani și case din dotare
Într-o adâncă însingurare
Vor rămâne la păstrare.

Genialului
Persuasiv scoți o idee, două
În pub-ul cu...artiști
Impresionați apar și tot mai triști
Iar eu mă fac că plouă

Fudului
De atîta aroganţă
Mi te paşte o instanţă
Cu minciuni, cuvinte strîmbe
Cum aştepţi ziua de mîine ?

Liviu Șoptelea în expoziția de grafică "Biserici de sticlă, îngeri de cristai" deschisă între 3-28 septembrie, Galeria Gheţărie -Palatul Brâncovenesc Mogoșoaia

Fov[1] și suprarealist Liviu Șoptelea demonstrează și determină o mutație radicală în domeniul limbajului plastic, o schimbare fundamentală a înțelegerii relației artă-realitate, o eliberare totală a temperamentului și instinctului artistic.

Liviu Șoptelea, suprarealist, are un discurs plastic stenic și epistenic acolo unde creează și trăiește intens, la granița dintre lumea interioară și cea exterioară care, deși nu este foarte precisă, posedă o deplină realitate (suprarealitate) fizică și psihică.

De ceva vreme îngerii lui Liviu Șoptelea umblă prin lume.
Se opresc la Balcik, la Toledo, poposesc în foaierul Teatrului”Mihai Eminescu” din Botosani, se întorc la Constanța, la Brașov, urcă pe crestele munților, coboară în hăuri, se îmbracă în genune, adorm pe nori așteptînd dimineața, dar se întorc mere la el, la artist și apoi la noi,

Pe 6 septembrie vor veni la Palatul Brâncovenesc de la Mogoșoaia.
Nu vor fi aceiași, artistului nu-i place repetabilitatea dar sigur îi iubește, Liviu Șoptelea demonstrînd în timp că rămîne credincios temelor alese alegînd catharsisul, frumosul din lume, mergînd cu retina atît cît alege din realitatea imediată, urmîndu-și apoi propriile idei.

În pictura lui Liviu Şoptelea prezenţa directă sau indirectă a motivului religios irumpe ca o taină, o undă de mister plutește mereu în tot ce creează
Universul său pictural are o lume desecretizată a Îngerilor, are grădini interioare.

"Îngerul casei" redat prin intermediul desenului - tuș alb pe carton negru - fără detalii luminoase, ocrotește casa, îngerul ce pare adormit pe acoperișul ei cu aripile desfăcute și cu o mînă protectoare, dar ocrotește și natura din jur, copacii, iarba, p[m]ntul stelele flutur. Atmosfera picturală creată învăluie totul într-o liniște ancestrală, artistul regizează spațiul compozițional prin

[1] Este un termen pentru captarea vederii din diferite unghiuri folosind un dispozitiv optic; chiar și ochii oamenilor observă și câmpul vizual.

coerența mesajului vizual. "Îngerul grădinii, al curții", contorsionat, cu ochii mari urmărește vibrația interioară mergînd parcă într-o spirală a timpului.

"Ora îngerilor", o întîlnire tainică construită prin imagini geometrizate vizuale și sufletești interpretative, cele două jumătați de sferă fiind din nou simbol al perfecțiunii pe care umanitatea o caută de milenii.

"Îngerul înlăcrimat" purtat de un porumbel, una dintre păsările paradisului, pe cerul înstelat pare un înger trist, întristat de starea nedisimulată a lumii, liniștea părînd acum o prăbușire peste așezări, case, ape, munți...

"Îngerul grăbit" își face apariția pe un ihtios, simbol pe care creștinii îl foloseau în catacombe desenînd cu degetul un pește pe pamînt, , pe vremea persecuțiilor, când adeziunea la creștinism se putea pedepsi cu moartea. Peștele (în limba greacă era „ihtios” – relua prescurtat numelui Domnului) era tot o codificare folosită în era persecuțiilor, „Păstorul cel Bun” fiind un simbol al Mântuitorului.

Demersul plastic este completat de cel spiritual, iar relația dintre om și natură determină implicit legătura cu Dumnezeu.

Lucrări de grafică în expoziția "Biserici de sticlă, îngeri de cristai", deschisă între 3-28 septembrie, Galeria Ghețărie la Palatul Brâncovenenesc de la Mogoșoaia !

Trei îngeri - Ion Pillat

Trei ingeri zboara-n asfintit.
Doi tac si unul a grait:

- "E linistea atat de mare...
Aud cum se deschide-o floare."

Trei ingeri zboara-n asfintit.
Doi tac si unul a soptit:

- "E linistea atat de sfanta...
Aud cum stelele isi canta."

Trei ingeri zboara-n asfintit.
Toti tac si unul s-a gandit:

"Ce zgomote infricosate...
Aud o inima cum bate."

Liliana Popa – București, România

Daniel Onaca

Ciudatele istorii de la malul pescarilor

Naveta unei pietre funerare

În multe din satele suedeze pe care le-am colindat, am observat un lucru straniu pentru un călător venit din Balcani. Biserica la care obișnuiesc enoriași să meargă în zilele de duminică nu se află în mijlocul satului, ci undeva la margine. Pe un deluşor ori o ridicătură de pământ, dacă există așa ceva. Uneori chiar la o depărtare de jumătate de kilometru, dacă nu și mai mult. În jurul ei, de-a lungul unor alei cu pietriș întotdeauna greblat și fără urmă de buruieni (ai spune că păşești în grădina unei mănăstiri zen-budiste), sunt grupate mormintele celor duși. Nu e deci de mirare că, în suedeză, cimitirului i se spune *kyrkogård*, ceea ce, tradus, ar însemna ”curtea/grădina bisericii”. Din cauza asta, când se întâmplă să le povestesc suedezilor ceva și trebuie să folosesc cuvântul ce desemnează locul de veci al românilor, îmi vine greu să spun ”kyrkogård”, pentru că la noi (or fi și excepții) cimitirul nu e amplasat în jurul unei biserici. Oricum ar fi... nu despre mine voiam să scriu aici, ci despre o minune aflată de la Torsten, pescarul de la malul insulei din Limhamn, cu care m-am împrietenit odată, când îmi făceam obișnuita plimbare de dimineață. Aceasta este povestea lui:

Minunea pe care ți-o spun s-a petrecut într-un sat de aici, din Skania, cu mai bine de 200 de ani în urmă. Cu o sută de ani și mai devreme, în cimitirul din Asarum – așa se numește satul– a fost găsită o piatră de mormânt, lungă de vreo cinci metri. Oamenii locului s-au gândit că ar fi bine să o încastreze în zidul bisericii satului. Acolo a stat până când, într-o noapte întunecată, a fost furată!

Tot la acea vreme, pe moșia Körmölle din Blekinge, ținutul de la nord de Skania, trăia familia Landgren; tată, mamă, fiu. Crescând mare, feciorul ajunge căpitan de vas iar într-o primăvară pornește, la bordul vasului său, într-o călătorie spre a Indiile de Est. Pe la Crăciun, doamna Landgren dă să iasă din casă, dar în prag se ciocnește de fiul ei. Hainele de pe el erau ude leoarcă. De uimire, femeia nu a fost în stare să scoată o vorbă. S-a lăsat numai să cadă brațele fiului său. În clipa următoare feciorul dispăru la fel de brusc precum apăruse. Doamna Landgren a înțeles atunci că iubitul ei fiu era mort. Două luni mai târziu, a primit și vestea oficială: vasul căpitanului s-a scufundat în Canalul Mânecii.

Durerea mamei a fost imensă. A zăcut la pat o vreme atât de îndelungată încât omul ei a început să fie îngrijorat din pricina sănătății soației sale. ”Oh, de-aș avea măcar un mormânt la care să pot merge să-l plâng”, zicea ea adesea, printre suspine. Unul din vecini s-a hotărât atunci să tocmească undeva un mormânt, așa… de formă, la care biata femeia să aibă unde să meargă să-și jelească feciorul. Zis și făcut! Când totul a fost gata, omul s-a gândit că n-ar fi rău să-i dea și o oarece prestanță. Așa se face că, într-o noapte, a pus boii la căruță și s-a dus până în satul

Asarum, unde a desfăcut piatra din zidul bisericii. Revenit pe moșia Körmölle, omul a pus-o drept piatră de căpătâi la mormântul cel proaspăt.

Păgubiții din Asarum au descoperit repede fapta și, cum era de așteptat, s-a iscat o zarvă grozavă. Vestea s-a răspândit nu doar printre cei din sat, ci s-a lățit repede și prin satele din jur. Oamenii au început să caute în lung și-n lat, doar-doar or da de urma răufăcătorilor. Până la urmă s-a aflat că furii veniseră tocmai din Blekinge! După cercetări mai amănunțite au descoperit și locul unde fusese așezată piatra: pe moșia familiei Landgren. Sătenii din Asarum și-au cerut piatra îndărăt, dar fără rezultat.

A trebuit să mai treacă o sută de ani până când li s-a făcut dreptate.

Durerea mamei a fost imensă. A zăcut la pat o vreme atât de îndelungată încât omul ei a început să fie îngrijorat din pricina sănătății soației sale. ”Oh, de-aș avea măcar un mormânt la care să pot merge să-l plâng”, zicea ea adesea, printre suspine. Unul din vecini s-a hotărât atunci să tocmească undeva un mormânt, așa… de formă, la care biata femeia să aibă unde să meargă să-și jelească feciorul. Zis și făcut! Când totul a fost gata, omul s-a gândit că n-ar fi rău să-i dea și o oarece prestanță. Așa se face că, într-o noapte, a pus boii la căruță și s-a dus până în satul Asarum, unde a desfăcut piatra din zidul bisericii. Revenit pe moșia Körmölle, omul a pus-o drept piatră de căpătâi la mormântul cel proaspăt.

Păgubiții din Asarum au descoperit repede fapta și, cum era de așteptat, s-a iscat o zarvă grozavă. Vestea s-a răspândit nu doar printre cei din sat, ci s-a lățit repede și prin satele din jur. Oamenii au început să caute în lung și-n lat, doar-doar or da de urma răufăcătorilor. Până la urmă s-a aflat că furii veniseră tocmai din Blekinge! După cercetări mai amănunțite au descoperit și locul unde fusese așezată piatra: pe moșia familiei Landgren. Sătenii din Asarum și-au cerut piatra îndărăt, dar fără rezultat. Ciudatele istorii de la malul pescarilor.

Daniel Onaca – Malmö - Suedia

Antonela Stoica - Versuri

MAUSOLEE

Din toată falsitatea istoriei
Scrisă de aceiași instigatori la războaie,
Doar un singur lucru e adevărat:
Sacrificiul săracilor
Momiți-obligați să participe
La abatoarele războaielor
Împreună cu duhovnicii, învățătorii,
Sub false promisiuni:
„Vă dăm pământ, eroilor!"
Iar la sfârșit, totul fiind uitat,
Supraviețuitorii care au îndrăznit
Să-i reamintească Străinului rege
Au fost ciuruiți în fața palatului său,
Înroșind imaculatul zăpezii.

Din ei au mai rămas doar opincile
găurite
Cu care au mărșăluit spre biruință
Și oasele depănând tragica lor poveste,
În turnurile Mausoleelor de piatră.

MIROS CA TOAMNA-N SATUL MEU

Miroase-n Sat a bronz de clopot, a pâine și a ceai de tei,
A lemn furat, venind cu tropot, în dimineți, la ora trei.
Miroase-a ploi izbind cu ropot în frunze vii ce ruginesc,
A Muscleancă dată-n clocot, a Spirit sacru, strămoșesc.

Miroase-a Dor și-a Ii bătrâne, miroase-a fum, a foc mocnit
Aromă distilând din prune, a Timp ce parcă s-a oprit.
Miroase a gutui fereastra, dulci felinare-n prag de-apus,
A ger și-a crizanteme-n glastra speranțelor care s-au dus.

Miroase-a vălătuci de ceață, a parastase, cimitire,
Destin molâu, trăgând pe-o ață, un Neam născut spre neclintire.
Miroase-a Mateiaș pe străzi, a rău învăț ce se dezvață,
A câini, purtând covrigi în cozi şi-a zi cu aventuri la piață.

Miroase-a mere și-a tarabă, a guri „mergând" fără opriri,
Văduve dragi, „murind" de treabă, făcând a Lumii rânduiri.
Miroase-a casă părăsită... privesc bătrânii singuri-cuci
La viața lor mucegăită, prin gard, cu capu-ntre uluci.

Miroase-a zid vechi între case, a friguri ce-ți pătrund în os,
A țuică și-a cuptoare arse, a must divin din Vară stors.
Miroase-a lapte, caș cu cruce, a gem în oalele de tuci,
A drum, când n-ai unde te duce, pe vreme bună,... de-o apuci.

Miroase-a brad și-a Iezer, Voina, Ciobani și oi, ... și-a Râușor,
A fluier, tânguindu-și Doina, a Soare-arzând pe Tricolor.
Miros botezuri în biserici, a Maica Domnului și-a crini,
A prunci grăsuți zbătând colerici, a pui de lupi urlând senini.

Miroase-a Rai și-a pere coapte, a scară strâmbă-n cerul șui,
Miroase-a îngeri treji în Noapte, din mintea mea plecând haihui.
Miroase a nescrise glorii. ... Eu cine sunt? Mă-ntreb mereu:
De ce-s pierdută prin istorii? Miros ca Toamna-n satul meu.

Antonela Stoica – Germania

Virginia Chiriac

Bristena G. Mantu și al său „Spirit liber”

Poezia Bristinei G. Mantu are grația și farmecul unui balet aerian imponderabil, relevat în linii și contururi discrete de harul sufletului său luminos, fixat, se pare, între granițele unei eterne copilării. Volumul de versuri , ediţie bilingvă, româno-engleză, *„Spirit liber/ Liberated spirit*” (*„Axis Libri*”, Galați, 2025), se constituie într-un original manifest cultural al unei spiritualități impregnate de visul reîntoarcerii într-un spațiu utopic, sustras oricărei deveniri în timp. Imaginile vaporoase ale umanității idilice din „Leagănul copilăriei”, contemplate din perspectiva adultului, învăluie poemul într-o subtilă aură serafică:

„Leagănul copilăriei, oh, leagăn al copilăriei.../fericire nesfârșită, sărutul unei clipe/adierea cea mai blândă, gâște zburătoare,/nori pufoși, mulțimi trecătoare//leagănul copilăriei, oh, leagăn al copilăriei.../înainte și înapoi, mai departe, mai aproape,/privire mirată, cea mai dulce amețeală,/tresărire nostalgică, strâmbături copilărești,// freamătul copilăriei, oh, freamăt al copilăriei...”

Multe dintre creaţiile volumului pot fi socotite adevărate arte poetice, care dezvăluie preocuparea poetei de a identifica limbajul potrivit trăirilor sale, comprimate în simbolistica textului. Discursul reflexiv se mulează perfect pe intenția romanțării cotidianului, condensat în esențele unui logos fascinant prin acuratețea expresiei stilistice.

Ca orice creaţie artistică valoroasă, opera Bristenei G. Mantu depăşeşte zona individualității, fiind o reflectare general-umană a realității, dar indubitabil, poartă pecetea personalității Eului poetic, profund loial propriului orizont spiritual. Pornind de la această premisă, domnia sa își valorifică estetic trăirile, alăturându-se actului demiurgic al creatorilor de frumos de pe tărâmul liricii autohtone, fără să-şi neglijeze datele particulare ale personalității sale artistice inconfundabile. Confesiunile poetei, privind tainele propriului laborator de creaţie, resping ideea afilierii programatice la vreo grupare literară actuală, prin asumarea dreptului de a se exprima pe sine și de a opta pentru o formulă artistică proprie, netrucată de artificii stilistice alogene:

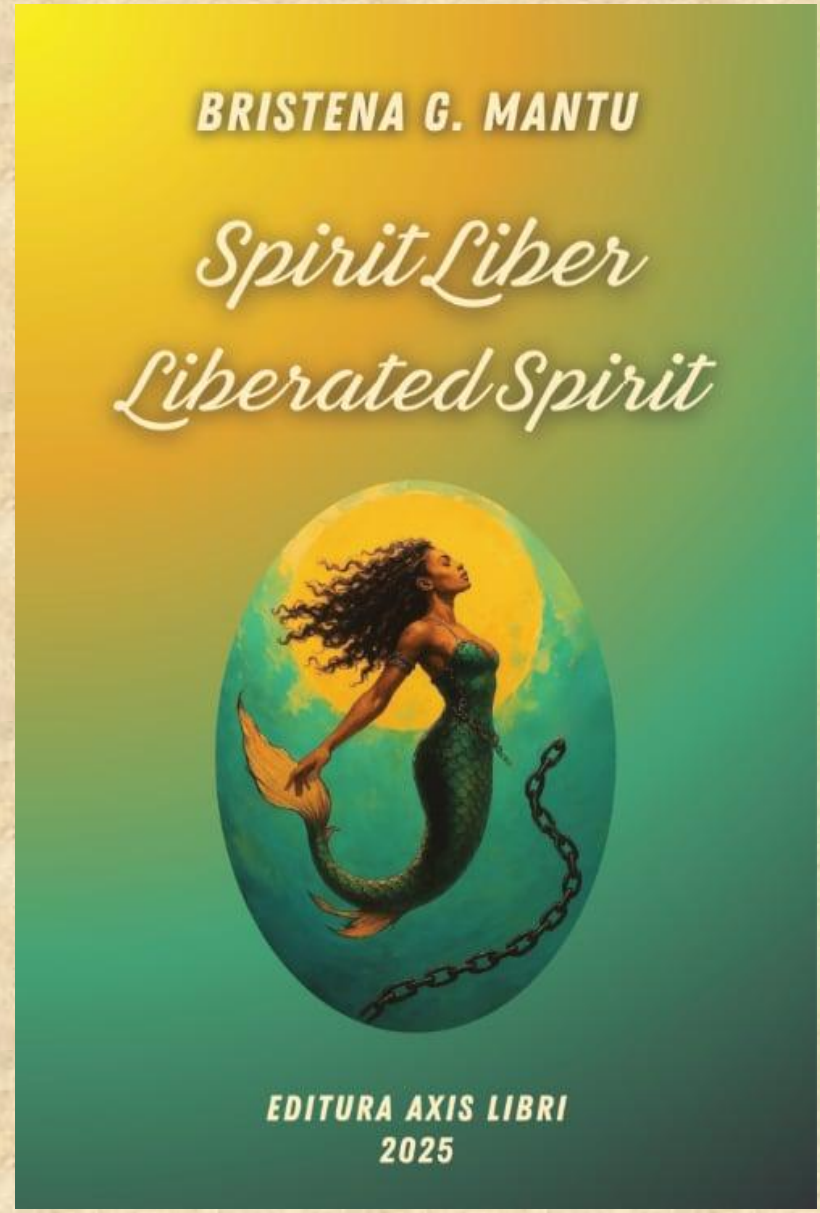
„Poezia e/pur și simplu/un act al/spiritului liber//Fiecare poem,/o nouă expresie/a stării de libertate//Fiecare cuvânt,mijloc/atent ales de a extrage/esențe prețioase// Nu căutați poezia/în curente literare/cu date de expirare//Poezia e eternă/ea moare și renaște/iar Spiritul său/se dezvoltă mai departe!”(„Spirit Liber”)

Volumul aflat în discuție are o structură conceptuală eteroclită, cu oscilații preferențiale între prozodia clasică, prezentă în poemele cu rimă și tehnica modernă a versurilor albe, concentrate pe melodica unui ritm interior indicibil. Conținutul cărții însumează trei capitole (PARTEA I-POEZIE,

PARTEA II- POEZIE CONFESIUNE, PARTEA III PROZO-POEZIE), care se axează pe reinterpretarea unor teme cunoscute, puse în valoare de o viziune nouă, total surprinzătoare, cu deschideri multiple către universul intim, marcat de originalitatea detaliilor revelatoare.

Firul poetic parcurge traseul unui timp interior fluctuant, multiplicat fragmentar în lumina difuză a percepțiilor subiective:

„Timp de jale, timp de pierdere,/timp să te culci aproape de pământ,/timp să nu scoți niciun cuvânt.//Timp să zăbovești, timp să privești/prin marele abis să te regăsești,/timp să simți, să fii liniștit,/timp să mergi mai adânc, în nesfârșit.//Timp să aștepți momentul tău,/timp să asculți valul ce n-a trecut,/ Timp să lași valul nenăscut/să-și ia noul puls în desfășurare,/timp să rostești „Eu nu știu”.(„Între două lumi”)

Există în lirica Bristenei G. Mantu și un timp al recuperării, al întoarcerii la obârșie, devenit motiv al căutării și identificării sinelui cu matricea originară:

Revino la vatra apartenenței/și zvârle câteva rămurele/peste flacăra sinelui nemuritor;/mai presară un vârf de sare,/privind flăcările dansatoare.//primește căldura la care ai râvnit,/aici, în repaosul dintre cuvinte,/măreția va renaște.//revino la vatra apartenenței/acolo,unde flacăra grației/arde mereu.”(Vatra Apartenenței”)

Specificul poemelor Bristenei G. Mantu constă în puritatea gracilă a textului poetic, turnat pe osatura unui eșafodaj ideatic cu evidente afinități pentru structuri lexicale cu inflexiuni abstracte.

Este mai mult decât surprinzătoare maturitate artistică a acestei tinere poete, pentru care adevărata miză a demersului său creator este însăși marea poezie.

VIRGINIA Dimofte-Chiriac Focșani, România

Pr. Ionel Rusu - Versuri

Răstignire

Ce poate fi mai dureros
Să ajungi piele şi os,
Să fii nevoit să ceri
Dezlegări şi mari iertări?
În fond, poţi fi fericit
Că de fulger n-ai murit,
Însă, fiind pe pământ
Şi pe cruce răstignit,
Sufletul ţi-e primenit,
Martiriu în alb primit
Spre-a Domnului slăvire,
Pe drumul scump de mântuire.
O, ce sublimă răstignire!

Portret

Ochii tăi limpezi şi umezi
Privesc doar în jos,
La anul vei naşte pe pânză,
În taină, un chip prea frumos,
Aţa hoinară-i vârâtă în ac,
Umple goluri străine ca-n foişor,
Vei face urme de lână gingaşă,
Acasă, la tine, fi-va odor.

Troiţa

Lâng-o salcie pletoasă,
Stă o troiţă frumoasă
Şi păzeşte casa noastră
Când e noapte furtunoasă.
Chipul Maicii este bun,
Îmblânzeşte orice „spân“,
Candela tot luminează
Pe cel ce se-opreşte-n drum.
Pe cel rece-l încălzeşte,
Pe vrăjmaş mereu „zoreşte“,
Pe cel rău îl face bun
Cum se schimbă lemnu-n scrum.
Gânduri bune la toţi dă,
Maica noastră, Precistă,
Duhuri rele le alungă
Şi-mpleteşte o cunună
Mare cât o lună plină
Celor care i se-nchină,
Celor ce se nevoiesc,
De dorul ei se topesc,
Şi cu drag o preacinstesc,
Mulţi prin ea se primenesc,
Toţi prin har se curăţesc,
Slăvile se înmulţesc.
În spatele ei, o rază,
Sfântul Nicolai oftează,
La milostiviri îndeamnă
Pe cei care i se roagă,
Zâmbeşte frumos şi lin
Celor ce se-opresc puţin,
Vin la puţ să scoată apă
Că li-i inima sărată,
Sfântul spre casă priveşte,
Creştinul se primeneşte
Să nu facă rău vreodată,
Casa-i binecuvântată
Şi tot timpul apărată
De Dumnezeu Preasfântul,
Care ţine tot pământul.
Maica Domnului, Curată,
Păzeşte-o cu milă, toată,
Casa noastră părintească,
Cu-a Bisericii priceasnă,
De-a vrăjmaşului otravă,
De cumplită îmbulzeală,
Uneltită mascaradă,
Mintea nu vrea să-nţeleagă.
Sfinte Nicolae, dragă,
Sperie „lupii“ de la ţară,
N-aibă gând de îndrăzneală,
La o proaspătă vădană,
Furt gata de socoteală.
În minte să născocească,
Aţâţă câinii din sat,
Ca oile la iernat,
Vezi în stânga şi în dreapta
Să nu se năruie casa,
Ţine departe lupii din ţară,
Ca şi torida vară de iarnă,
Ai grijă de mama noastră,
Tu, troiţă părintească,
Drăgălaşă şi sfioasă,
Veselă şi prea frumoasă,
Înconjurată de flori,
Ţine-n loc pe trecători,
Nu numai la sărbători,
Bravii tăi închinători.
Candela să nu ţi-o stingă,
Întuneric n-o cuprindă
Şi nici faţa ta sfioasă,
O, troiţă-mpărătească,
Ai grijă de mama noastră!

Pr. Ionel Rusu – Galaţi, România

Bristena G. Mantu - Spirit liber

Dezvăluind-o pe Ea

Fă un pas înapoi, dulce fată,
și lasă grația femeii
după care ai tânjit mereu
să-ți ocupe întreaga fire.

Nu mai ești „aproape”
femeie,
îmbrățișează-te pe deplin,
bucură-te de puterea
simțurilor!

Șoldurile coapte, pline,
eliberate de povara rușinii,
privirea aspră, statornică,
tăind prin vălul iluziei,
vocea clară și limpede
neatinsă de lingușeli dulci.

Fă un pas înapoi, dulce fată,
lasă sfiirea în prag -
înclină-te în fața femeii
pentru care ai tot luptat!

Divergențe

Mi-ai fost cărare cărării
mele
călăuza călăuzei mele
scândura pentru templul
ce prelung am construit

Mi-ai alinat învolburarea
mi-ai sesizat dezacordarea
mi-ai fost punte în abis
și-o speranță dintr-un vis

Cine sunt eu?
cărare de vindecător
muză pelerinului căutător
templu sfânt, nemuritor
apă dulce, de izvor
acord melodic, plutitor
un suflet umflat de dor

Unde te duci, dacă nu purtat
de aripile-ți line mai
departe?
unde mă duc, dacă nu
îmbiată
de șoaptele destinului
ce, tânguind, tot mă
așteaptă?

Mi-ai fost punte, ți-am fost
pântec,
ți-am fost dulceață și un
cântec,
o mireasmă-vindecare în
paradis -
pân' ce ochii larg s-au
deschis!

Eu sunt Poezia

Eu sunt poezia
ce tot încercam s-o scriu,
dar cuvintele se împleticeau
confuze, la început de rând

Eu nu glumesc
când zic că eu scriu
și mă rescriu, continuu
tot pe mine însămi

Golindu-mă, îi umplu
pe alții de speranțe
pierdute-n prag de disperare
și-n frigul aprig al izbeliștei

Umplându-mă la loc
mă hrănesc cu noi culori,
cuvinte, note muzicale -
vai, ce mare desfătare!

Eu sunt poezia
ce-o pierdusem din pagină
ea mă ghidează, mă
ființează,
seva ei mă scrie pe mine!

Bristena G. Mantu – Londra, Marea Britanie

Smaranda Kafka

Piureul de Castane

Fragment

Întotdeauna, de când mă știu, mi-a plăcut să citesc. Citeam pe unde se nimerea. și, când nu mai aveam voie să citesc, căci stăteam prea mult cu ochii-n cărți, cum ziceau ai mei, mă ascundeam sub un covor persan lung, care acoperea complet șezlongul, pus pe coridorul ce se întindea de la un capăt la celălalt al casei. Auzeam că mă cheamă, când unul, când altul,dar stăteam ascunsă chitic, în adăpostul protector al covorului.

Covorul meu magic, pe care și acum îl mai păstrez în casa părintească din Arad. Cititul și scrisul au mers mână în mână de când mă știu. Așa se face că atunci când ni s-a cerut, ca activitate extrașcolară, să ne înscriem la Palatul Pionierilor, m-am înscris, fără nicio ezitare, la „Cercul de literatură și creație literară". Abia așteptam să se facă vineri după-amiază. Nu-mi amintesc să fi lipsit vreodată de la întâlnirile noastre. E drept că era o atmosferă boemă, plăcută și plină de veselie. Coordonatoarea noastră era o tânără profesoară, care tocmai terminase Facultatea de Filologie. Plină de entuziasm și aproape de copii, era persoana perfectă să ne insufle dragoste de scris, să ne înflăcăreze și să ne stimuleze imaginația cu tot felul de povestiri, construind ad-hoc diferite scenarii potrivite vârstei noastre.

Cam pe când făcusem opt ani, și de-acu' mergeam de un an la Casa Pionierilor, tovarășa profesoară ne-a cerut fiecăruia să scriem o povestioară, cu care, ulterior, am participat la un Concurs de Creație Interșcolar. Cred că se numea „Linguriță de Aur." Nu îmi mai aduc aminte multe lucruri despre acel eveniment, decât că am câștigat și că tata m-a luat fericit în brațe și mi-a zis că-i tare mândru de mine că merg în urma alor mei. Atunci nu am înțeles prea mult ce a vrut să spună. Mama, și eamândră, a zâmbit și a zis doar atât: „Mergem la cofetărie, la Boian." Ne-am uitat amândoi, surprinși, la ea. Mama, care număra fiecare bănuț de două ori, ne-a zis că mergem la Boian!!! Nu-mi venea să cred și, după felul cum tata s-a uitat la mama, am înțeles că și el era surprins. Surprins, dar bucuros. Aproba din suflet gestul mamei și se vedea pe fața lui că era fericit. Cu un zâmbet larg, ne-a luat pe amândouă de umeri și a zis: „Bună idee! Hai să mergem la Boian, să sărbătorim succesul tău."

Boian era numele unui cofetar celebru din Arad, care lucra la o cofetărie micuță din Piața Avram Iancu, așezată lângă linia de tramvai, vizavi, pe diagonală, de vestita Casă cu Lacăt. Tot zicând „mergem la cofetărie la Boian", după un timp, arădenii au ajuns să spună scurt, doar: „mergem la Boian." și, uite așa, s-a făcut că numele lui a înlocuit numele cofetăriei. Omul era, pe drept, cel mai bun cofetar din zonă. Făcea niște prăjituri de te lingeai pe degete. Nici nu trebuia să intri, că știai din stradă, ce se coace în cuptorul cofetăriei. și toate erau bune. Mie îmi plăceau plăcintele cu vișine, cu cireșe și, mai ales, cele cu dovleac. Iar prăjiturile... Oh, Doamne, prăjiturile erau fantastice! Muream după savarinele bine însiropate și puhave, profiterolul servit cu frișcă, dobosul cu foile coapte pe fundul tăvii, de erau subțiri ca foaia de țigară, amandinele cu cremă de cacao și vestitul piure de castane. Al lui era servit cu frișcă proaspătă, făcută zilnic, în bucătăria din spatele cofetăriei.

Cred că gustul bun al piureului, venea de la castane. Căci cele folosite de Boian nu erau cumpărate din magazin sau din piață. Ci direct de la sursă. Din Maramureș. în fiecare an, la sfârșitul toamnei, se urca în tren și mergea până într-un sat, undeva între Baia Sprie și Baia Mare, la un om pe care-l cunoștea de ani de zile și de la care lua castanele. Boian nu îl bătea la cap pe maramureșeanul lui. îl contacta numai de două ori pe an. O dată, la începutul verii, când castanii dădeau în floare și îi zicea omului câte kilograme vrea să cumpere în toamnă. și încă o dată, la începutul lui septembrie, când stabilea ziua când urma să vină după ele.Nici nu trebuia să facă altfel, căci oamenii erau serioși și de-o parte și de alta și fiecare se ținea de cuvânt. Se zicea că lui Boian îi plăcea să meargă în Maramureș, căci, oricât de ocupat era, nu exista toamnă în care să nu își ia liber o săptămână, să se ducă la cules de castane. Și așa și era. Îi plăceau locurile. Admira ineditul acelui picior de plai. Aprecia felul de a fi al oamenilor. Satul maramureșean, ancorat în timp, era un adevărat simbol al satului arhaic, care își ducea viața ghidată după valori și obiceiuri neschimbate de sute de ani, aceleași din moși strămoși. Unicitatea o regăsea la tot pasul: de la portul colorat și viu, la arhitectura caselor, la porțile lucrate cu măiestrie în lemn, la vestitul Cimitir vesel de la Săpânța și horele încinse în joc în cântecul ceterașilor, până la obiceiul copacului cu oale, care nu lipsea din nicio gospodărie cu fete, unde familia care punea o oală roșie pe o ramură din vârful copacului, spunea tuturor că în acea casă este o fată de măritat.

Când venea vremea culesului castanelor, cam după Sfânta Mărie Mică, oprindu-se la fiecare colț de stradă, toboșarul satului anunța locul și numele persoanei care urma să țină clacă la cules de castane. Astfel că, în ziua stabilită, sătenii care voiau să-l ajute, se adunau la livada respectivă, cu mic, cu mare. Mergeau de bunăvoie. Nesiliți de nimeni. Cu sufletele deschise. Ajunși în livadă, se organizau în grupuri. Se luau la întrecere care culege mai mult și mai repede. Vorbele și cântecele lor umpleau plaiurile, răspândindu-se până în zare și dând de știre mai departe, că la ei în sat a început culesul castanelor.

Se scuturau pomii. Oamenii adunau castanele în lăzi, iar când terminau, îi puneau pe copii la treabă. Ăsta era cel mai plăcut moment al zilei. Cete de prunci [copii] desculți, cu desagii în spate, năvăleau în livadă ca niște războinici. Țipau. Râdeau. Se luau la întrecere care își umple primul desaga cu castanele rămase neculese printre pomi. Copiii mai mari aveau o sarcină mult mai dificilă. Ei trebuiau să se cațăre în pomi și să culeagă castanele rămase și care, încăpățânate, nu voiau să cadă, oricât ar fi scuturat crengile. și trebuiau să o facă repede, căci știau că dacă nu le adună ei, erau ca și pierdute. Nu puțini erau cu ochii pe castane. După-amiaza, după ce plecau oamenii, turmele de oi, lăsate libere, intrau prin livezi. Mâncau la castane, până se săturau. Noaptea veneau animalele sălbatice. Curățau restul. Dar culmea, nici căprioarele și nici porcii mistreți nu erau cei ce făceau cea mai mare pagubă. Ci, la cine nici nu te-ai fi așteptat: drăguțele și drăgălașele veverițe, care își făceau proviziile pentru vremea rece. și, spre deosebire de celelalte animale, veverițele nu așteptau să plece oamenii. Nu se fereau de ei. în plină zi, agile, săreau de pe o creangă pe alta și culegeau cele mai cărnoase castane. Treceau ca niște umbre prin fața copiilor și le furau poamele dinaintea nasului. Erau așa de iuți, că băieții abia le vedeau. Darămite să le păfuge. Veverițele nu se lăsau alungate nici de strigătele și nici de bețele lor. Nu le era frică de copii. Ba dimpotrivă, simpaticele animăluțe se luau la întrecere cu băieții, mai ales pentru castanele care se încăpățânau să rămână lipite pe ramurile de sus. Culesul devenise pentru copii și pentru veverițe, un joc. Se distrau și unii și ceilalți, dar treaba mergea strună.

Boian era cunoscut de ani de zile printre maramureșeni. Își câștigase faima de om cinstit și de cuvânt. Iar asta conta cel mai mult la oameni. și, când se întâmpla ca nea Ghiță să nu aibă destule castane, bacea, cumsecade, încerca să-l ajute. Îl ducea pe la neamuri sau pe la vecini și, până la urmă, Boian tot reușea să cumpere cantitatea pe care o dorea pentru cofetărie. Așa se face că nu se întorcea niciodată acasă cu mâinile goale. Învățase însă că „prietenia-i prietenie și brânza-i pe bani!”. Și încă ceva. Că este bine să meargă în persoană acolo, dacă vrea să facă un negoț bun. Acuma e drept că și el, deși putea trimite pe altcineva în locul lui, tot nu era liniștit până nu se

vedea cu sacii umpluțișipuși pe tren. Așa că, își făcuse obiceiul ca-n fiecare an, cum venea toamna, cum lua trenul și hai, la Baia Mare. „Mă duc până mai pot”, le spunea el prietenilor. și se ducea cofetarul nostru la nea Ghiță. Mergea la om, acasă. Mânca ce mâncau gazdele. De la sarmale cu mămăligă sau mălai cu brânză dulce, până la supă groasă de fasole uscată, cu bucăți de cârnați și afumături de porc. Nu făcea mofturi de domn. Mânca orice era pus pe masă de nana Floriță. Cel mai mult îi plăcea slănina de porc, care era albă, puțin afumată și moale de ți se topea în gură. Gazdele o mâncau cu ceapă vânătă, pe care o loveau de câteva ori cu pumnul de masă și bineînțeles că, o dată cu pita, slana și ceapa, nea Ghiță mai aducea și o damigeană cu horincă. „Îi curată. Numa prune”, se lăuda el. și, ca să-i dovedească lui sau musafirilor, dacă se nimerea să aibă și alți oameni pe la el, că spune drept, turna câteva picături de țuică în căușul mâinii și o freca un timp între palme. O mirosea. Dădea din cap satisfăcut și întindea palma pe rând, pe la toți să o miroase, zicând: „Noa, amu simțâți mirosul de prune, domnilor dragă?” și continua mândru: „Musai să freci horinca până ți se încălzește palma. Numa’atunci poți sâmțî mirosu’ fructului din care-i făcută.”Așa și era. știai că țuica e curată, când simțeai miros de prună. și horinca lui mirosea a prune! Țuica maramureșeanului era de două ori întoarsă și avea peste 50 de grade. Zicea că i se vede tăria când scuturi paharul: „Cu cât îi mai tare, cu atâta are mai multe mărgele, domnule dragă”, zicea el.Tare-i plăcea lui Boian să meargă la nea Ghiță și la nană Floriță. Erau gazde primitoare. Seara, se adunau în bucătărie și, după ce terminau de mâncat, Florița aduna vasele, le spăla și pleca să se culce, lăsându-i pe bărbați cu paharele de horincă.Oamenii stăteau ore întregi la povești în voie, netulburați de nimeni. Dezbăteau ce citiseră prin ziare, ce se mai aude pe la oraș, cum e viața. Tot felul. Mai glumeau, mai vorbeau serios și, la sfârșit, ajungeau și la negoț. Se înțelegeau la cantitate. La preț. Băteau palma. și afacerea era încheiată.

Abia atunci, nea Ghiță se simțea în voia lui. Dădea peste gât câteva pahare de horincă și, plescăind din buze, zicea cu convingere: „Ioai, da’ bună-i!”

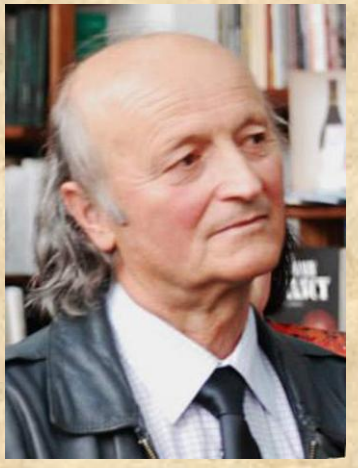
Uneori se-ntâmpla să se adune mai mulți ortaci pe la el. Atunci, le turna și lor să guste din horinca lui. Nea Ghiță muncea din greu. Chefuia din greu. Era mulțumit cu viața lui. Unicul lui necaz era că bătea spre șaizeci și, între pahare, când suduia cu ciudă bătrânețea, când îl apuca nostalgia, și atunci începea să cânte. Câte o doină. Cel mai mult îi plăcea: „Omu’ dacă bătrânește” și, de atâta cântată, de la o vreme, toți prietenii lui învățaseră cântecul: „Nu mă bate, Doamne, rău / Căși i-os copil de-al tău / Nu mă bate, Doamne, tare, tare / Că și i-os de-al dumitale / Cât e omul tinerel / Se ține dorul de el. / Dacă omul bătrânește / Doru se călătorește. / Ferice codrule de tine, / Că nu-mbătrânești ca mine / Toamna tu-ngălbenești / Primăvara-nfrunzești. / Omu’ dacă bătrânește / Altu-n veci nu-ntinerește / Pare-mi rău și mult mi-i jele, / De tinerețile mele. / De aia cânt și îmi petrec, / Că văd că zilele trec...

El o lua primul. Ortacii, după el. și cântau împreună până târziu. Adică, mai bine spus până se trezea nană Floriță și, furioasă că i s-a stricat somnul, mergea peste ei și cu un „Gata amu. Ajunge, că-i târziu și mâine avem de lucru”, le tăia scurt cheful. Bietul nea Ghiță, să arate că la ei în casă nu cântă găina, mai povestea un timp, apoi da din mână cum că ar mai avea multe de spus, dar n-are încotro și le zicea prietenilor: „Vai de mine, multe știu, / Mult mă mir unde le țiu”. Bărbații înțelegeau cum stă treaba. Râdeau și plecau tiptil spre casele lor. Iar nea Ghiță și Boian se duceau și ei la culcare.

Arădeanul nostru zicea că-i tare fain în Maramureș. Singura problemă reală pentru Boian era horinca. El nu rezista la băutură. Gazdele și oamenii de pe acolo erau obișnuiți cu tăria ei și îl tot îmbiau să bea. Din politețe, bietul om trebuia să țină pasul cu ei. Nu îndrăznea să-i refuze, săracul de el. Așa că, de fiecare dată când se întorcea înapoi la Arad, avea cearcăne sub ochi și se plângea de arsuri la stomac. Venea însă cu sacii plini de castane.

Smaranda Kafka - Sydney, Australia

Nicolae Nicoară-Horia Versuri

DOAR UN CUVÂNT, DOAMNE…

Ia-ţi totul de-aici
Şi vino
Cu mine,
Îi spuse îngerul,
Luându-l de mână...
Jur-împrejur
Erau numai ruine...
Se ruga Poetul
Cu fruntea-n ţărână-
Doar un cuvânt,
Doamne,
Fă
Să-mi rămână!...

NU-I VINA MEA, E MÂNTUIRE POATE…

În opinci de am umblat la Şcoală
E-adevărat - am fost electrician,
Fără merinde şi cu burta goală
Purtam tăbliţă neagră în ghiozdan,
Din lemn de brad şi-acela şi ce dacă?
De facultăţi nu am avut nici bani,
Eu vin dintr-o familie săracă
De prea cinstiţi şi prea oneşti ţărani
Ce n-au ştiut să mintă niciodată!
Şi poate Dumnezeu aşa a vrut
De m-a trimis copchil întâia dată,
Sau cine ştie, poate-am mai trecut
Prin Ţara asta de-Adevăr şi piatră...
Căsuţă de pe Deal, ce porţi în nume
Atâta Dor şi sete de Cuvânt,
Desculţ din tine am plecat în lume
Aici în Poezia-n care sunt!
Nu mi-e ruşine pururea s-o spun
În versul meu şi tuturora-n faţă,
N-am adunat avere, la ce bun,
Alte poveri de am purtat prin Viaţă,
Ce le-au lăsat în dar strămoşii Moţi,
Şi-aşa a fost destinul meu să fie,
Să am copii frumoşi, precum sunt toţi
Şi o iubită, pururea soţie!
.....
Câte-am iertat, să-mi fie dar iertate,
M-am bucurat de lacrimi şi de har,
Nu-i vina mea, e mântuire poate
De scriu acum şi nu scriu în zadar...

SCRISOARE DIN EXIL...

„Se sting în zare
Ultimii cocori,
Se face
Tot mai toamnă
În cuvinte-
Mă plictisesc de mine
Uneori-
De tine,
Nici nu-mi mai aduc
Aminte...”
Scrisoarea ta
Mă doare ca un spin
Din cununa
Celui de pe cruce-
Acolo unde
Eşti
Nu pot să vin,
Ispita mea-
Odată,
Mă voi duce...

Nicolae Nicoară-Horia - Germania

Florica R. Cândea

De ce scriu femeile…Viața ca un dans... (simple note de lector)

Context:

Nu e prima oară când adun rânduri despre creația semnată de Daniela Gumann. Cum, nu e prima dată când, reciproca, ne este valabilă, în schimbul dialogurilor neconvenționale (luate simplu, ca de la om la om). Cu toate că în viață am reușit puțin a ne vedea, prin carte, ca prieten rece, dar sigur, am reușit să ne vedem „una pe față, alta pe dos, punct ochit punct lovit", diadema frunților măsluite de gânduri. Și totuși, în viață (ne) călătorim... Și poate una dintre cele mai frumoase călătorii este... creația! Creator de frumos, el, scribul, ne oferă pagini ample cu stihuri îmbietoare.

Conținuturi:

Recentul volum „Valsul gândului pe notele rândului", semnat de Daniela Gumann, a văzut lumina tiparului la Editura Boem@ Galați (tipar Synapo Art), sub auspiciile Asociației Scriitorilor Români din Austria (ASRA). Conținutul, (o sută cincizeci de pagini) este structurat pe un număr de peste o sută de poeme (la care se adaugă un poptpouri de haiku (p.135-139) și sonete dedicate iubirii, p.142-148) și este prefațat de „Un om, o carte, mii de idei" (sub semnătura prof. Elena Vlase Munteanu, poetă, p.5-9).

Mărturisește autorul: „Într-o lume de zgomot, poezia e șoapta care ajunge cel mai departe."

Vălurindu-și imaginea ochilor minții pe șevaletul de condei, Daniela Gumann ne propune un florilegiu de poeme romanțate, care, din punct de vedere compozițional, sunt de dimensiune medie sau (a)lungită.

Înzestrată cu o doză de realism, compus în catrene, Daniela Gumann își scrie „Cronica Literară" în noul volum, asigurându-ne de tot ce o împresoară: calități umane, calități sociale, calități diverse, ca un călător de cursă lungă, căruia, nu-i scapă nimic, în teze sau antiteze: „Așa că, celor curioși le las doar adevărul:/ stau la umbra mea și îmi clădesc tăceri..."

Adresarea (la persoana întâi, uneori) e una invocativă (fără a aștepta un anume răspuns) și se adresează (în imaginar), lumilor din fiecare din noi: „Eu sunt ce sunt, rămân ce sunt, prin toate voi rămâne/ și dacă m-aș schimba, eu cred că aș apune..." (*sunt a norului ce plouă peste dor*).

Femeie în intuiție și dăruire, feminitate și feminism, autorul, ea, poetesa dansului, gândește pe note de rafinate rânduri și alege, ca (pre)texte în exprimare, varii „solfegii literare", motive, simboluri și teme, care îi vor contura discursul liric:

-confesiunea-mărturisire:

„Eu sunt o rugă, un poem divin";

„Îmi sângerează inima în cerneală";

„Încep să scriu, cu greu, o altă carte";

„Nu cer nimic/ și totuși le pot avea pe toate...";

„Ți-aș spune ceva despre dragostea mea";

-motivul morții (cu sau fără resemnare) ca o fortuna labilis (pantha rei):

„Acolo unde stelele se sting/ îmi port cuvântul ca pe-o cruce grea";

„Aș vrea să mor la vârstă mare";

„Chiar de-ai pleca în altă soartă/ voi sta să te amintesc la poartă" (*căci tu, moarte, n-ai avut niciodată mamă*);

„Ne ducem anii, treaptă după treaptă”;
-motivul poeziei anotimpurale, cu dorul, ploile și scrisorile:
„Trec anii ca o ploaie de mărgele”;
„Ploaia vine ca un vechi prieten drag...”
„Îți scriu cu dor de mamă...”
„Prieteni dragi, cu sufletul senin/ vă scriu/ cu drag...”
„Se duce vara câte-un pic fără să întrebe”;
„Toamna vine cu pași de dans, prin frunze ruginii”;
„Vara sosește cu raze de aur”;
„Iarna e un basm ce prinde viață”;
„Primăvara e timpul pentru a iubi și a visa...”
-motivul vanitas vanitatum (condiția omului și percepția deșertăciunii):
„În zbuciumul vieții coaja și miezul se-mpletesc”;
„Piesele vieții se așază se imbină/ în acest joc implacabil al destinului”;
„Așadar, devenim actori fără să vrem”;
„Omul de azi străbate distanța între ceea ce este și ce ar putea să fie” (*în conjugarea verbului a fi*);
„Viața fumegă prin geruri...”
-motivul „Ars poetica” (ca o dragoste și petrecere prin timp a Alter-Ego'ului):
„Poeții sunt altarul nemuririi”;
„Ce-mi pasă, că iubirea, ca luna, are faze”;
„Pocalul sus! Iubite!”;
„Cu fiecare pictură, cu fiecare carte/ cobor încet din viață...” (*aici ne odihnim... cărțile noastre sunt o confirmare*);
„Mă-ntorc în mine” (*mă cutremur/ și cânt-a dragoste cocoșii*);
„Trăiesc, mă sting; ard toată și mă-nec”;
Desigur, putem călători frumos, sacadat și evlavios în poemele semnate de Daniela Gumann.
În ritmul prozodic, abundă pronume personale, comparații metaforizate, oximoroni, acrostih, personificări și nuanțări:
„Îmi conjug viața, cu a fi și iubesc”;
„Mai bine norii suri decât seminul...”;
"Flămând este Timpul/dar noi nu cedăm"...
„Și-n dansul stelelor, ne aflăm iar în viață...” (*chiar de-ai pleca în altă soartă*);
Dacă va fi să plângi-iată alternanța folosirii prepoziției „de” cu rol de conjuncția „dacă”-un procedeu care ține de măiestrii lingvist-prozodice).

Concluzii:

Daniela Gumann exprimă existențialul, în toate fațetele limbii și decantării lirice. Este conștiința vie a liricului (pentru cei prezenți ori trecuți). Descriptivul, ca manieră și sugestivul ca simbioză sunt tot atâtea pledoarii, pentru literatura feminină actuală (statornică): „Călimara cu vin/ seva inspirației poetului” (o lume de cuvinte unde timpul se rătăcește-n poezie).

Așadar... „noi bem cu oamenii vinuri și trăim în poezie...” Sunt convinsă că viața, în dansul ei, nu va bate pe loc, iar ceasul creației nu se va opri pentru doamna Daniela Gumann, așadar, felicităm un „vals” printre gânduri și rânduri!

poem

m-am născut
într-o seară de mai
cu flori de salcâm
în poala mamei
caldă
și fața-i surâzând

gedicht

geboren wurde ich
an einem Abend im Mai
voller Akazienblüten
im warmen Schoß
meiner Mutter
und ihrem lächelndem Gesicht

poem

calea spre cer
e
asemeni
unei icoane
și
ce frumos
e
să te închini
la o Icoană
cu fața
spre cer

gedicht

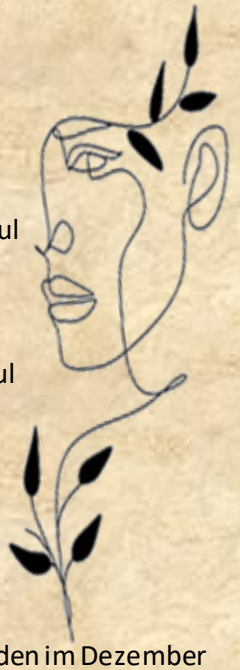
der Weg zum Himmel
ist
einer Ikone
gleich
und
wie schön
ist es
sich vor einer Ikone
zu verneigen
mit dem Angesicht

poem

fiule,
maci în decembrie
vor
răsări
și stele vor pluti
ca un vânt
pe
câmp
de culoare
și obrajii
de catifea

albastra rochie
lungă
va mătura pământul
pânzei

e
primăvara din colțul
verii
noastre

gedicht

Sohn,
Mohnblumen werden im Dezember
erblühen
und Sterne
werden schweben
wie ein Wind
auf
Feldern
von Farbe
und auf Wangen
aus Samt

langes
blaues Kleid
wird
den Boden streifen
mit dem Stoff
es ist
der Frühling aus der Ecke
unseres
Sommers

poem

ce ai să faci
simt
că n-am să te mai văd
într-o zi
fiule
simt că n-am
să mai pot cuprinde
cu brațele
căldura
culorilor din pânzele
tale
fiule
și-atunci am să aleg
una
de mireasă
și voi călători
în lunga-mi
noapte

gedicht

was wirst du tun
ich fühle
dass ich dich nicht mehr sehen
werde
eines Tages
Sohn
ich fühle,
dass ich mit meinen Armen
nicht mehr umfassen werde können
die Wärme
der Farben aus deinen Leinwänden
Sohn
und dann werde ich
eine
als Braut wählen
und ich werde reisen
in meine lange Nacht

Traducere: RENATE DONE
: Autoare: Florica R. Cândea, UZPR, Filiala Arad

ROXANA RĂCOREANU LUPOAE - Versuri

Între timp

Între timp, te iubeam şi liniştea era cu mine.
Viaţa ne fredona duios dragostea în şoaptă.
Ascultam cuminţi şi îndrăgostiţi melodia fiecarei clipe
şi le împleteam cu zâmbetele noastre.

Ţi-am surpins neliniştea. Te citeam ca pe o carte.
Mă priveai flămând şi mă doreai mai mult ca niciodată.
Între timp, eu ţineam visul tău în palmă
iar povestea avea un farmec aparte.

Galben – ruginiu

Sunt să-nduplec toamna
Să-şi recite freamătul de frunze
Şi insist.
Neastâmpăr de culori înfăşoară clipe
peste gândurile ce-şi plimbă
nuanţele-mprejur.
Mută de uimire urmăresc atentă jocul.
Galben-ruginiu e totul.
Zeiţa revine,
Cu fructe ne-mbie,
Vântul iar adie,
Norii sunt la locul lor
Anotimpul e al tuturor.

Zborul fără aripi

O fărâmă de suflet încă pulsează viaţă
Prim ajutor unui corp izbit de emoţii.
Un fior se zbate anemic,
O dorinţă se înăbuşă la primul scâncet.
Totul devine un zbucium.
Povestea are nevoie de un suflu.
Fără zbor, viaţa îşi pierde sensul.
Doar iubirea încurajează zborul fără aripi.
Unde se ascunde?

Amintiri

Cât de copilăresc ne luam la hârjoană
în timp ce număram firele de iarbă.
Revendicai chiar şi firele de sub tălpile
mele neastâmparate.
Un dans se dezlănţuia sălbatic,
între două zâmbete ce ţi-au rămas sculptate.
Lângă noi, două vrăbiuţe îşi zburleau aripile
în praful de pe stradă,
ca într-o joacă.
Ne plăcea ideea de zbor.
Închideam ochii,
Deveneam păsări
Şi ne lăsam purtaţi de dragoste şi dor.
Străbăteam imposibilul.
Construiam clipe împreună.
Mai ţii minte?
Atât de multe...
Reţin că erai încăpăţânată.
Mai mereu doreai floarea de pe cea mai înaltă creangă.
Te priveam îndelung şi te strângeam aproape, cu patimă.
Zadarnic trăgeam cu dinţii de sforile timpului
Să-l ţintuim locului.
Minutele ni se rostogoleau năvalnic printre degete.
Aminiri împletite din poveştile noastre deveneau o secundă eternă presată de viaţă între coperţile sale.
Şi totuşi, planează o nedumerire
Cine e timpul de îndrăzneşte să fure clipe din dragostea noastră?

.**ROXANA RĂCOREANU LUPOAE - Galaţi**

Dorin Nadrau

Îndemn la neuitare

Perioadă de crâncenă încleştare în istoria omenirii, cel de-al Doilea Război Mondial a reprezentat conflictul armat care a mistuit cea mai mare parte a globului, fiind considerat cel mai mare şi mai ucigător război neîntrerupt din întreaga existenţă a planetei noastre. Cred că merită evocată cu un îndemn la neuitare o pagină de istorie remarcabilă din lupta pentru victoria militară finală a Puterilor Aliate şi Asociate, înscrisă de comunitatea românilor americani prin participarea energică şi nemijlocită la efortul militar şi financiar al Statelor Unite.

O împrejurare importantă ce se impune a fi consemnată pentru început este înfiinţarea la Cleveland, OH, la iniţiativa ziaristului român american Theodore Andrica, a „Asociaţiei Culturale a Americanilor de Origine Română" ("The Cultural Association for Americans of Romanian Descent") care a editat noua publicaţie politică şi cultural-artistică „The New Pioneer" şi care, de-a lungul a cinci ani de apariţie a publicat numeroase articole constând în studii, comentarii şi note culturale privind arta, proza şi poezia românească şi, totodată, a relatat număr de număr despre participarea umană şi materială a românilor americani la efortul de război al Statelor Unite (români americani în armata S.U.A., pe fronturile din Europa, Oceanul Pacific şi Africa; români americani înrolaţi în forţele navale şi aeriene ale Americii; contribuţii la împrumuturile de război ale guvernului american, contribuţii la „Crucea Roşie Americană" etc.). De asemenea, publicaţia a făcut cunoscută lipsa de popularitate în România a războiului împotriva Aliaţilor, relatând opinii ale unor americani aflaţi în contacte directe cu adevărata situaţia şi atmosfera reală din România în perioada războiului, precum şi comentarii şi ştiri preluate de la mari ziare americane.

Investigaţiile efectuate de „Asociaţia Culturală a Americanilor de Origine Română" în toate coloniile româneşti din America de Nord, însemnând culegere de date de la conducerile societăţilor, parohii, reuniuni, cluburi, organizaţii auxiliare şi de tineret, au condus la concluzia că circa 8 000 de români americani au fost încorporaţi în forţele terestre, navale şi aeriene ale S.U.A. Aceştia au fost tineri şi tinere încadraţi în toate gradele, de la simplu soldat la maior (mulţi dintre ei au fost decoraţi cu distincţii militare valoroase, ca „The Silver Star" şi „The Navy Cross"), mulţi regăsindu-se şi în corpul militar şi serviciile tehnice ale armatei. La aceştia trebuie adăugaţi şi 74 de români canadieni din provinciile Saskatschenwan şi Ontario, precum şi un grup feminin aflat în serviciile armatei (Corpul auxiliar feminin „Waves"), cei din paza costalieră, infirmierii şi auxiliarele unităţilor de infanterie marină.

Fapte de adevărat eroism a repurtat românul american Alexandru Vraciu, pilot, „as" din iunie 1943 al forţelor aeronavale din Oceanul Pacific. Fiu al unor imigranţi români (tatăl său era originar din Poiana Sibiului, iar mama sa din Sebeşul Săsesc), Alexandru Vraciu provenea din partea estică a oraşului East Chicago, Indiana, care cuprindea o mare comunitate de români între 1900 şi 1950, Indiana Harbor. Vraciu a copilărit în România. La începutul anului 1941 a absolvit Universitatea DePauw („DePauw University"), iar în luna iunie a aceluiaşi an s-a înrolat ca pilot în armata Statelor Unite. Alexandru Vraciu a luptat pe portavionul „Enterprise" în insulele Caroline,

Marshall, Gilbert, Mariane şi Filipine, doborând 41 de avioane de vânătoare. Ziua în care Vraciu a înregistrat cel mai mare succes ca pilot a fost 19 iunie 1944, zi cunoscută şi ca „Marea vânătoare de curcani din Insulele Mariane", în timpul primei bătălii din Marea Filipinelor.

În ciuda faptului că i s-a defectat compresorul de supraalimentare, Vraciu a interceptat o formaţiune de bombardiere în picaj, distrugând şase dintre ele în doar opt minute. Alexandru Vraciu a terminat războiul ca al patrulea as al Marinei Militare a S.U.A., a trăit 96 de ani, bucurându-se de o binemeritată faimă şi în coloniile româno-americane unde i se spunea „Şoimul Carpaţilor" şi „Vulturul Pacificului".

Un alt român american remarcabil în acea perioadă a fost John Florea, corespondent de front al celebrei reviste ilustrate „Life", iar în anii 1960-1970, cunoscut regizor şi producător hollywoodian. S-a născut în Alliance, OH. A fost pentru început fotograf în serviciul lui „San Francisco Examiner", după care a fost inclus în staff-ul revistei „Life", în 1941. A trăit în Hollywood, fiind specializat în portrete pentru actriţe celebre, ca Jane Russell. John Florea a fost printre primii corespondenţi de război pentru războiul din Pacific, imediat după bombardamentele de la Pearl Harbor care au determinat implicarea Statelor Unite în cel de-al Doilea Război Mondial. Din 1944 până la încheierea războiului a urmat armata americană în Franţa şi Belgia şi a făcut o amplă documentare privind bombardarea oraşelor germane şi eliberarea lagărelor de concentrare naziste.

Alte nume ale românilor americani demne de menţionat pentru participarea nemijlocită la cea de-a doua conflagraţie mondială în cadrul armatei americane sunt: Morry L. Burke – Marin Burcă (s-a numărat printre soldaţii americani debarcaţi în Normandia, la 6 iunie 1944), Augustin D. Anghel (a făcut parte din serviciile de contrainformaţii ale armatei S.U.A. în Germania; imediat după război, l-a capturat pe Artur Axmann, liderul tineretului hitlerist), inginerul chimist Steve Bogolea (a lucrat în laboratoarele proiectului „Manhatan", denumirea codificată a operaţiunilor de construire a primei bombe atomice.

În privinţa victimelor, nu se cunoaşte cu exactitate numarul românilor americani căzuţi în al doilea război mondial. Se ştie însă cu certitudine că soldaţi americani de origine română au căzut în Italia, în „capul de pod" de la Anzo, în Germania, în Noua Guinee, în insulele Bougainville, Guadalcanal, Marshall, Filipine, Tarawa, în nordul Africii şi în bătălia Atlanticului, pe plajele Normandiei, în Saipan, în Iwo Jima, Okinawa, Birmania şi Belgia. Trebuie amintit şi că români canadieni din Regina şi Boian au căzut la Dieppe şi în Europa. Documentele mai consemnează şi că în atacul japonez de la Pearl Harbor, la 7 decembrie 1941, a căzut Rudolph Piscuran, născut la 12 mai 1922 în statul Ohio din părinţi imigranţi din comuna Leta, Satu Mare.

O însemnată contribuţie au avut românii americani, la fel ca şi în anii primului război mondial, la împrumuturile publice lansate de guvernul Statelor Unite, contribuţie concretizată prin cumpărarea de „bonuri de război" ("War Bonds"), fiind organizate mai multe campanii de achiziţionare, toate societăţile româneşti din America participând cu peste 50% din fondurile lor sociale la împrumuturile contractate de guvern.

Un eveniment important l-a constituit crearea în 1942, în mai multe oraşe din state cu colonii româneşti, a „Comitetelor româno-americane pentru împrumuturile de război", cel mai activ dintre acestea fiind cel din statul New York condus de Bazil Alexander, organizator valoros al vieţii etnice şi culturale româneşti de peste Ocean, care a adunat până la jumătatea anului 1944 suma de 6 milioane de dolari, impresionanată pentru acea vreme. La 20 iulie 1944, la şantierele navale din New Orleans a fost lansat nava de tipul „Liberty Ship" denumită „General George Pomuţiu", construită din eforturile financiare ale românilor americani din statul New York. Comitetul newyorkez a adunat în 1943 suma de 425 000 de dolari, iar în următorii doi ani, 3 milioane de dolari. Din sumele depuse de comitetul condus de preotul Vasile Haţeganu a fost fabricat un avion de luptă de tipul „Mustang P-51", botezat „The Spirit of the Union League", iar

din alte „bonuri” s-au construit un bombardier „B-24”, cu numele „The Romanian Americans of Detroit” şi un alt aparat, „B-25 Liberator”, ce a primit numele „Aurel Vlaicu”.
Trebuie menţionat, de asemenea, că în „Comitetul financiar de război al Statelor Unite”, organism creat de Preşedintele Roosevelt imediat după intrarea S.U.A. în conflictul militar mondial, în vederea planificării resurselor financiare ale ţării în condiţii de război, a existat „Biroul Românilor Americani”, condus de Bazil Alexander, birou datorită căruia toate organizaţiile laice, toate bisericile româneşti din America (ortodoxe, greco-catolice, baptiste etc.) au contribuit între 1942-1945 la împrumuturile lansate de guvern.

Emigraţia românească s-a remarcat şi în campania naţională de strângere de fonduri şi donaţii pentru „Crucea Roşie Americană” apreciabile fiind contribuţiile coloniilor din Highland Park, MI, Cleveland, OH, Detroit şi Deaborn, MI, Youngstown, OH, South St. Paul, MN, New York, NY, societăţile greco-catolice din Trenton şi Roebling, NJ şi auxiliarele de femei din Sharon, MI, Farrell, PA şi Hubbard County, MN. „Alianţa pentru Democraţie a Românilor Americani” a organizat în anii războiului o serie de adunări ale secţiilor sale locale în vederea strângerii de sume pentru cumpărarea unor ambulanţe sanitare ce urmau să fie donate armatei la care au participat personalităţi proeminente ale vieţii româneşti din America, printre care preşedintele „Uniunii şi Ligii S.R.A.” şi scriitorul Peter Neagoe.

Aceste acţiuni s-au încheiat cu donarea către forţele militare ale S.U.A. a unui număr de 24 de ambulanţe de către secţiile „Alianţei” din Detroit (4), Akron (3), Cleveland (2), Alliance (2), Canton (2) şi câte una din Roebling, Gary, Youngstown, Warren şi Chicago. Printre alte contribuţii ale românior americani la efortul militar şi financiar al Statelor Unite, mai pot fi amintite: suma de peste 25 de mii de dolari donaţi de românii din Detroit şi St. Paul la „Fondul de Război” (”The War Chest”); pachete pentru militari în valoare de mii de dolari expediate de auxiliarele feminine ale societăţilor din Cleveland, St. Paul, Farrell, Sharon, Hubbard şi Youngstown; cantităţi apreciabile de ziare vechi, zdrenţe şi grăsimi pentru fabricile de muniţii, colectate de toate societăţile şi parohiile româneşti; o cantină militară mobilă achiziţionată de românii din Detroit; donaţii de sânge la filialele locale ale organizaţiilor medicale „The Blood Bank”; în sfârşit, sume de bani depuse de auxiliara de femei a societăţii „Ştefan cel Mare” din Garett, IN pentru achiziţionarea de armament etc. (Sursa: Radu Toma, „Românii din cele două Americi: o experienţă etnică şi istorică”).

Cele expuse sumar anterior ilustrează, fără îndoială, participarea energică din punct de vedere uman, material şi financiar a românilor americani la susţinerea Statelor Unite ale Americii în perioada celui de-al Doilea Război Mondial, fiind numeroşi cei care şi-au pierdut viaţa în luptele terestre sau în spaţiul aerian pentru înfrângerea nazismului. Împrejurările şi evenimentele evocate constituie o proba indubitabilă a ataşamentului etnicilor români, integraţi pe deplin în societatea americană şi, implicit, participanţi activi la acţiunile de interes major ale Americii.

Dorin Nadrau - Michigan, SUA

Lidia Popa - Versuri

Sonetul unui roșu arămiu

E-atâta roșu în lumea sa brodată pe năframe
că mă gândeam din el să-mi coase-un vâlnic
cu fir de lână tors de o bogată ursitoare
ce-mi prooroci c-am să trăiesc din cântec.

O fi fost cântecul sprinten al priveghetorii
sau cucul singuratec auzit pe luncă
ce astă vară la prășit pe câmp porumbii
îmi cântă ca o jale absurdă tot de ducă.

Nu avui timp să bag de seamă acea minune
că îmi tocmii căruța și caii cu sâmbrie
să ducă glugii strânși cu multă trudă.

Trecu iar vara, veni o nouă toamnă,
mă întorsei la roșul arămiu de-odinioară
iar dintr-un vârf de ac cos o icoană.

Pseudo descântec

În psalmi și sonete te-ai ascuns
pseudonim al trecerii în neființă.
Ai dărâmat poemul din piedestal

nu vei mai cărturări epopee de iubire.
Creând nălucă din prețios mărgăritar

când duhul veciilor te va învinge.
Nici pulbere de stele nu vei fi,
nici chip de lut si nici descântec.

Un pumn de nisip împrăștiat de vânt.

Omului de bine

Tu cel care prin forța ta iubire dăruiești
încredere celor singuri aflați în suferință
ai sufletul plin de speranță și de credință
ca un înger păzitor cuvântul îl primenești.

Iar clipa ce mângâie din privire
îți stăruie în vorbe ca o oglindire
și-n brațele ce se întind cu teamă
devine balsam pentru orice rană.

Iubirea nu este identică

O scrisoare de iubire mi-ai scris
din fața vitraliilor zorilor.

Ca un saxofon în ritm de jazz
ai măsluit noaptea din mine.

Rostogolind stropi de chihlimbar
din raze de soare ai apărut.

De peste mări trecute ai adus filosofii,
un step by step în ritm de sirtaki.

Ai zămislit o soartă în file de avoriu
cutremurat de stabilitatea nestatorniciei.

Ochiul andronicus aștepta trezirea
clipind șăgalnic starea de bine.

Dincolo de vitralii o catapultă
pregătea lansarea la apă a navei lui Tezeu.

Nu există identitate în timp, doar un
eveniment
unic irepetabil ca iubirea ne poate salva.

Lidia Popa – Roma, Italia

Adrian Erbiceanu,
condei al poeziei românești contemporane

Limba română, poezia sufletului meu - astfel voi începe prin a-l defini pe poetul român Adrian Erbiceanu, ambasador pe meleaguri canadiene al versului românesc, președinte al Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Quebéc - ASLRQ, asociație care menține treaz spiritul de simțire românească canadienilor de origine română.

Dacă pentru unii este „un șlefuitor de cuvinte", pentru literatura română este un poet autentic, printre cei mai apreciați, un promotor al culturii românești, un păstrător al tradițiilor românești trecute prin simțirea sa lăuntrică de a se raporta la filosofia populară românească, așa precum reiese și din ***Tinerețe fără bătrânețe*** - povestire în versuri după un basm de Petre Ispirescu.

Departe de locurile natale, poetul rămâne cu sufletul alături de pământul ce i-a modelat menirea și creează o punte peste ocean, pentru ca fibra noastră națională să nu piară.

Volumul de față, dedicat timpului scurs și generos folosit, cuprinde ofrande literare scrise despre cărțile sale, precum și cronici literare făcute creațiilor altor autori. Anii constituie liniile unui război între care se întinde, atât cât este de bogată și de luminoasă, viața fiecăruia. Războjul nu pune hotar la toate, dar le înțelepțește în timp. Timpul, o imagine a eternității - cum ar spune Platon, dăruiește în fiecare clipă momente unice. Nu vârsta contează! Intensitatea trăirilor reflectată în faptele noastre este cea care edifică. Omul are două vârste: una cronologică și una a împlinirilor.

Ce simte astăzi Adrian Erbiceanu, la cele optzeci de primăveri? Frumusețea vieții, iubirea, bogăția strânsă în file de pateric? Citând din Rabindranath Tagore: „la orice vârstă, omul este o ființă care se hrănește cu povești. De aceea, avuția povestirilor, pe care au strâns-o oamenii pe tot globul, din casă în casă, din secol în secol, fie în vorbă, fie și în scris, a depășit celelalte avuții omenești".

Vârsta cronologică a lui Adrian Erbiceanu o vedem din nota biografică reprodusă la începutul acestui volum... și se pare că n-a fost un parcurs tocmai ușor. De multe ori trecând peste chemarea sufletului, cea mai mare parte a vieții o dedicăm pentru ceea ce este necesar supraviețuirii.

Așadar, pentru Adrian Erbiceanu, vârsta împlinirilor interioare a venit mai târziu. Viața pământească, când cunoașterea noastră e imperfectă, este comparată cu copilăria, în timp ce perioada maturității este comparată cu aceea a vieții veșnice. Dar de n-ai avea dragoste, nu ești nimic. „Dragostea nu va pieri niciodată." - 1 Corinteni 13.8-13

Adrian Erbiceanu s-a născut pe data de 6 ianuarie 1941, la Bucureşti. La bunicii din partea mamei, în oraşul Roman, îşi petrece cele mai frumoase momente ale copilăriei.

Conjuncturile vieţii îl determină să urmeze cursurile Liceului Militar Dimitrie Cantemir din localitatea Breaza; urmează apoi studii militare superioare în localităţile Sibiu şi Piteşti (1959-1962).

Este repartizat, cu gradul de locotenent, în garnizoana Vânju Mare (1962). În urma evenimentelor din Cehoslovacia (1968), este relocat la Bucureşti. În anul 1970 absolvă cursurile Institutului Pedagogic din Bucureşti, Facultatea de Filologie, Limba şi literatura română.

Deţine funcţia de comandant de companie în garnizoana Mihai Bravu, până la sfârşitul anului 1974, când trece, la cerere, în rezervă. În anul 1979 decide să emigreze în Canada, stabilindu-se în Montréal, Canada.

Nimic nu se poate compara cu lumea și locul nașterii. Poetul Adrian Erbiceanu, trăitor în Canada, a rămas legat prin dragoste și rădăcini bine înfipte în destinul său, de generațiile de înaintaşi români. O lume de poveste în care se regăsește în fiecare clipă. Din ce rădăcină ne tragem seva noi oamenii? Din cunoaștere, fericire și iubire, cred eu.

Departe de țară, poetul s-a identificat cu personajul din Tinerețe fără bătrânețe, cel care își scrie dorul și durerea în versuri de un tulburător lirism.

„Vremea curge cât e vreme / Numai noi, săracii, parcă /
N-am avea de ce ne teme / Când cu vreme ne încarcă...”

Timpul devine sub condeiul lui Adrian Erbiceanu tema primordială a universului său poetic. Creațiile sale încorporează elemente proprii ce izvorăsc din fondul ancestral de simțire românească trecute prin imperceptibilul balans al cumpenei Timp și Eternitate.

Omul este simbolul timpului, al tinereții fără bătrânețe, și... prin cuvânt, prin ceea ce lasă în urma sa, el devine neuitare.

Citindu-i poezia descoperi un poet gânditor profund, în versuri variate stilistic ce formează o sinteză culturală unică, o simfonie în continuă devenire, o muzică, o doină ce își va păstra noblețea strămoșească.

La împlinirea vârstei de 80 de ani, putem spune ca și Goethe: „Unendlich ist das Werk, das zu vollführen Die Seele dringt” („Infinită este opera pe care sufletul ne zorește s-o împlinim.”).

Adrian Erbiceanu a considerat și consideră o datorie de onoare de a avea aceleași dureri și aceleași bucurii ca și poporul Român, iar tot ce a scris, din iubire de românism, nu se va pierde niciodată în uitare.

La Mulți Ani, Maestre Adrian Erbiceanu!

Emilia Țuțuianu

Carina A. Baba

Ioan Hosan: de la Arad la Braşov, prin Austria. Medicul care a influenţat cultura românească

Viena secolelor al XIX-lea şi al XX-lea. Sub aspect cultural, Viena din a doua jumătate a secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea a fost un centru cosmopolit, factor dinamic al modernizării intelectuale europene.

Oraşul de pe Dunăre era un loc preferat de literaţi, artişti şi oameni de ştiinţă. Autorităţile habsburgice şi-au însuşit ideea potrivit căreia o cultură înaltă şi rafinată poate fi un bun antidot pentru disensiunile naţionale inerente din cadrul monarhiei. În această perioadă s-a afirmat pe plan artistic mişcarea numită Secesiunea Vieneză (Wiener Secession), apărută în 1897 în jurul pictorului Gustav Klimt (1862-1918). Această mişcare culturală a avut, la început, suportul statului sub pretextul că era o manifestare a spiritului austriac, mai presus de diviziunile naţionale Noua orientare artistică era în fapt varianta austriacă a curentului Art Nouveau, care şi-a propus să se desprindă din vechile tipare, să reunească forţele creatoare din întreg imperiul, să stabilească legături cu artişti străini şi să dea un impuls artelor aplicate. Mişcarea culturală a girat naşterea unui nou stil artistic, Secession, care s-a răspândit în tot imperiul austro-ungar, inclusiv în Transilvania. Aşadar, studenţii români aveau un mediu propice în care să se întâlnească şi să dezvolte relaţii de prietenie care le vor influenţa întreg destinul.

Cine este Ioan Hosan? Ioan Hosan, cunoscut şi ca Huţanu, Hosanu sau Hozan, a fost un student medicinist, originar din Şoimoş, judeţul Arad, care a studiat în a doua jumătate a secolului al XIX-lea la Universitatea din Viena. Acolo a întâlnit figuri marcante ale culturii româneşti, cum ar fi Ioan Slavici şi Mihai Eminescu, dar nu numai. În perioada petrecută la Viena şi ulterior la Gräfenberg (Silezia), Ioan Hosan şi-a extins anturajul cu numeroase personalităţi marcante, atât în sfera medicală, cât şi în cea culturală.

Ioan Hosan în presa vremii sale

Tribuna Sibiului, 1902-06-27/ nr. 117: Un Român distins. *Din Graefenberg ni se scrie, că comisiunea administrătoare a băii Freiwaldau-Gräfenberg a ridicat un monument cu inscripţiunea Hosan-Quollen, în onoarea dlui Dr. Ioan Hosan, care timp de un pătrar de veac a fost medic balnear în Graefenberg. Monumentul se va desvăli în săptămâna viitoare. Meritata distincţiune de care s'a împărtăşit dl Dr. Ioan Hosan înveseleşte inima.*

Familia, 1892-05-17/ nr. 20: ***Jubileul George Bariţiu****. La Sibiiu in 12/24 maiu a. c. — Marea serbare jubilară, care s'a ţinut marţi la 12/24 maiu in Sibiiu, in onoarea ilustrului nostru George Bariţiu, cu ocasiunea aniversării sale de 80 ani, este un eveniment epocal în istoria culturală a*

neamului românesc, căci ea s'a manifestat cu o putere elementară atât de coversitoare, încât nu-i găsim părechia în tot trecutul nostru. La eveniment au participat:

-cinci membri ai Academiei, patru din România şi unul din Ungaria, nu ca delegaţiune, căci Academia n'a ales aceasta, ci — in conformitate cu hotărârea luată — ca însăşi Academia. Aceştia au fost vicepreşedintele V. A. Urechiă şi membrii P. Poni, Grigoriu Ştefănescu (...) La eveniment au participat, printre alţi numeroşi invitaţi: Gr. G. Tocilescu si Iosif Vulcan, archimandritul dr. Ilarion Puşcariu, I. Russu Şirianul, redactor la ziarul «Tribuna», Gr. Tocilescu, P. S. Aurelian membru al Academiei Române Bucureşci, ep. Nicolae Popea Caransebeş, ep. Ioan Meţianu Arad, dr. Vasiliu Lucaciu Sisesci (...), iar scrisoare de felicitare a trimis, printre alţii şi dr. ***Ioan Hosan****, Grafenberg.*

Convorbiri Literare, 1982-01-01/ nr. 1, Augustin Z. N. POP, Eminescu emeritat la „România Jună": *Raportul anual al Societăţii academice social-literare „România jună" în Viena, în al XIII-lea an administrativ de la 1 octombrie 1882 pînă în 30 septembrie 1883. Viena, Tipografia M. Bettelheim , Viena, 1883, relevă poziţiile membrilor numitei societăţi studenţeşti vieneze, în spaţiul anilor 1882—83. In acest timp „România jună" îşi avea sediul pe Langegasse nr. 4, arondismentul al VIII-lea. Membrii asociaţiei se categoriseau după cum urmează:* ***grupa membrilor de onoare*** *o alcătuiau personalităţile cele mai reprezentative ale culturii româneşti contemporane (şi cu menţionarea unora dintre cei ce nu mai erau în viaţă în 1883): V. Alecsandri, P. S. Aurelian, T. Cipariu, Ion Creangă, N. Gane, B. P. Haşdeu, G. Hurmuzaki, I. Urban Jarnik, August Treboniu Laurian, Titu Maiorescu, Iacob Negruzzi, Alex. Odobescu, G. Sbiera, G. Silaşi, G. Sion, Iosif Vulcan, A. D. Xenopol. La aceeaşi grupă unii membri fiind transcrişi şi la subdiviziunea fondatorilor figurează şi alte personalităţi de merite politice şi profesionale precum generalul Adrian, ambasadorul Ion Bălăceanu şi fiica sa Anghelina (atunci locuind în Viena), I. C. Brătianu, arhimandritul Arcadie Ciupercovici, superiorul mănăstirii Putna în timpul congresului din 187L deputatul dietei la Budapesta I. Galu, episcopul de Arad Ioan Meţianu, mitropolitul bucovinean Silvestru Morariu, Aurel Mureşanu, redactorul Gazetei Transilvaniei de la Braşov, mitropolitul Miron Romanul de la Sibiu, vlădica Ioan Vancea de la Blaj, Ana şi Alexandru Vasilco din Bucovina, G. Chiţu, Anastasie Fătu şi Axente Sever de la Cricău (Transilvania) şi alţii.* ***A doua grupă*** *e cea a foştilor membri activi ai „Românei june", dintre care unii îşi înscriseseră merite de necontestat ca prezidenţi şi în comitetele de conducere: medicii Constantin Aronovici, din Botoşani şi G. Baiculescu, din Braşov, inginerul Beleş, profesorii bucovineni Ioniţă şi Vasile Bumbac, T. Ciontea, din Arad, medicul Sterie N. Ciurcu, din Viena, juristul Panfilie Dan, atunci magistrat la tribunalul din Stock erau din Austria de sud, Mihai Eminescu, specificat în Bucureşti, inginerul N. Făgărăşanu, medicul* ***Ion Hosan****, atunci la Gräfenberg, juristul Ioan Luţa, ridicat la Viena, profesorul universitar Petru Missir, medicul Ion Moga, din Sibiu, Vasilică Moraru, medicinistul Ioan Neagoe, în 1883, la Braşov, mai tîrziu mutat la Bucureşti, medic al lui Kogălniceanu şi orator la înmormîntarea lui Eminescu din 1889, juristul şi omul de şcoală Teodor Nica, din Bucureşti, director al Ministerului Cultelor şi învăţămîntului sub Titu Maiorescu, juristul arădan N. Oncu, I. Slavici, Teodor V. Ştefanelli şi alţii. Cu toţii aparţin artei eminesciene în implicaţii şi comuniuni spirituale dintre cele mai felurite.* ***A treia grupă****, indicaţi ca membri „ordinari", o alcătuiesc studenţii la data apariţiei Raportului — din care extragem pe cei a căror osîrdie se include biografiei lui Eminescu: Septimiu S. Albini, Vasile Goldiş, Iuliu T. Mera, Iuliu Moisil şi medicinistul Constantin Popasu, nepotul lui Maiorescu.*

Ioan Hosan – Mihai Eminescu – Ioan Slavici. Ioan Hosan, Mihai Eminescu și Ioan Slavici s-au ajutat reciproc, Eminescu fiind implicat în strângerea de fonduri în Viena pentru susținerea studiilor lui Hosan. Acest suport financiar și moral a fost decisiv pentru creșterea reputațională a celor doi scriitori, evidențiind sprijinul comunității studențești românești în diaspora. Pe de altă parte, Hosan l-a ajutat pe Ioan Slavici să se mențină academic, găsindu-i un post de meditator de limba germană, în 1870, dar, mai mult de atât, el le-a făcut cunoștință celor doi viitori clasici români. În timp, prietenia dintre Hosan și Slavici va ajunge la un nivel mult mai profund, primul devenind nașul fiicei lui Slavici, Lavinia-Iosefina, născută la Vac, Ungaria. În plus, cei trei făceau partea din Societatea România Jună, colaborând cu succes în implementarea unor proiecte care vizau „creșterea limbei românești și-a patriei simțire" (Ienăchiță Văcărescu). Evenimentele erau, de multe ori, însoțite de muzică, doine din Ardeal, intrepretate magistral de Ioan Hosan. Grație lui Hosan, „omul de legătură" dintre Eminescu și Slavici, cel din urmă a fost încurajat să scrie și să își publice nuvelele, care, în prealabil, erau corectate de Eminescu.

Ioan Hosan – Aurel Mureșanu. Aurel Mureșanu (1847–1909) a fost student și activist român la Viena în anii 1860–1870. A ocupat poziția de președinte al Societății „România" (inițial două societăți separate, unite ulterior în „România Jună"). Era apropiat de Mihai Eminescu, colaborând la revigorarea societăților studențești românești din Viena. A jucat un rol activ în promovarea unității românilor intelectuali din diaspora. Era, de asemenea, redactor la „Gazeta Transilvaniei" din Brașov, după 1878 – devenind unul dintre politicienii și gazetarul influent al românilor transilvăneni.

Evenimentul de referință care îl leagă de Ioan Hosan este Serbarea de la Putna: unirea societăților academice în decembrie 1869 și organizarea serbării de la Putna (1871) – Mureșanu a fost unul dintre ideatorii acestor acțiuni, iar Hosan a fost implicat activ. De asemenea, amândoi participau la dezbateri culturale, festivități și petreceri literare. De precizat că numele lui Hosan apare frecvent în Ziarul „Gazeta Transilvaniei", fiind evidențiate donațiile acestuia pentru diverse instituții de cultură din Brașov, după anii 1901-1902 (teatru, muzeu, bibliotecă, școli), dar și note despre parcursul profesional din Austria: promovare, decorare, inaugurare statuie etc.

Ioan Hosan – Marius Sturza. Marius Sturza (născut la 27 august 1876, Șepreuș, județul Arad) era nepotul lui Ioan Hosan. Sturza l-a reîntâlnit pe unchiul său, dr. Ioan Hosan, în sanatoriul Priessnitz-Grafenberg, în Silezia, unde Hosan era medic-șef. Implicarea lui Sturza în acea clinică a început încă din copilărie – a locuit și studiat acolo, fiind încurajat direct de Hosan în pasul spre medicina naturistă și balneologie. Sub îndrumarea unchiului, Marius Sturza a experimentat toate aspectele hidro- și electroterapiei, mecanoterapiei, masaje, dar și lucrări de laborator, deseori peste 12–14 ore pe zi. Această formare practică intensivă a fost punctul de pornire pentru cariera viitoare a lui Sturza, fiind transmisă ca pasiune și vocație de unchiul său.

Ioan Hosan i-a transmis practicile și valorile medicinei naturale și a balneologiei, cu un angajament concret la Grafenberg, care a devenit model pentru Sturza. Acesta, influențat de cele descoperite, a dus disciplina aceasta mai departe, în România. În 1901 a devenit șef al sanatoriului Wällischhof din Viena, dar, apoi, a introdus balneologia și fizioterapia în spitalele universitare clujene și bucureștene, devenind profesor și conducător de clinică. Cei doi au avut în comun valorile, reprezentate de pasiunea pentru tratamentele alternative, aprofundate în centre de excelență precum Grafenberg, Viena, Paris sau Nancy, Sturza preluând idealurile și practica lui Hosan și transformându-le în politică de sănătate publică și învățământ universitar în România, creându-și astfel o carieră marcantă în balneologie, cu o influență internă și internațională majoră.

Toate informațiile referitoare la prietenia dintre Hosan și Sturza sunt prezentate în lucrarea „Medicul Ioan Hozan, un precursor” (uneori citată și ca „Doctorul Ioan Hozan, schiță biografică”) - un eseu biografic scurt, redactat de prof. dr. Marius Sturza, care are formatul unei broșuri dactilografiate, 48 pagini, scrisă în 1946, iunie, la Sibiu, publicată în 1996, la Arad. Lucrarea are două direcții principale: reconstituire biografică – conturează traseul de formare al lui Ioan Hosan, începând de la studiile la Viena, până la poziția de medic-șef la stațiunea balneară Gräfenberg (Silezia) și prezentare parcurs profesional - precursor în balneologie – subliniază rolul lui Hozan în introducerea și dezvoltarea hidroterapiei moderne, punând accent pe metodele de vindecare cu apă și terapie naturistă, pe care le-a transmis ulterior nepotului său. Sturza include în lucrare pasaje din CV-ul său medical, dar și pasaje de jurnal personal, evocând vacanțele petrecute cu Hosan la Gräfenberg: „Observaţiile făcute asupra curelor din Gräfenberg… au avut o influenţă covârşitoare… asupra viitorului meu!”, mărturisește acesta.

Ioan Hosan la Brașov. În anul 1902, Ioan Hosan și soția sa, Iosefina, decid să părăsească Austria și să se stabilească la Brașov. După întoarcerea sa în România, Ioan Hosan a avut o activitate notabilă la Brașov, unde a fost implicat în dezvoltarea sistemului de învățământ și a sănătății publice. A fost un susținător al mișcărilor culturale și sociale, având o influență semnificativă asupra comunității locale. Prin eforturile sale, a reușit să promoveze valori educaționale și culturale în rândul tinerilor din zonă, influențând astfel generații întregi de brașoveni. Astfel, Ioan Hosan a fost membru fondator al mai multor asociații și instituții culturale, ca de pildă: „Asociația pentru literatura română și cultura poporului român”, „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român”, cf. „Gazeta Transilvaniei”, nr.116/1903. De asemenea, Ioan Hosan a susținut financiar în mod constant toate aceste asociații și instituții culturale: „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român”, cf. „Familia”, an XXXIX/1903. „Fundația Gozdu”, cf. „Albina”, an VIII, nr. 74/1873; Muzeul istoric și etnografic din Brașov, cf. „Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, nr. 1/1906; nr. 3/1906; „Balul român din Viena”, cf. „Federațiunea”, an MDCCCLXXV/August 1875. De asemenea, a continuat să acorde o importanță deosebită marii sale pasiuni – medicina, publicând în mod constant studii de specialitate în presa vremii sale. În amintirea sa, brașovenii au numit o stradă cu numele său.

Carina A. Baba, UZPR, Filiala Arad

Sterian Vicol - Versuri

Când scriu
lui Varujan Vosganian

Nu trădez vinul, nici poezia la taifas,
bem lacrima cristi dintr-o cupă
cu picior înalt, lăudandu-l după
dansul de-o noapte cât o fi rămas

Spre ziuă, cupa-i cuib de ciocârlie
căzută pe pământ sub frunză de vie,
din ea au băut și prinți și cerșetori
cum eu cu prietenii, de-atatea ori...

Bând târziu, pân'la amiază,
(umbra viei cu vinul ne veghează)
trecem clipa intr-un alt veac
fiindcă poeții și scrisul n-au leac.

Măcieșul

Mai alb ca iarna-n cimitir,
singur, măcieșu-i veghe la răscruce,
pe unde vântul toarce fir cu fir
că-l vezi pe cel ce vine că se duce

Mai nalt c-o palmă de pământ
spre cer, el brațele își deșfășoară,
dar dedesubt, unde-i ramul frânt,
se văd albind, excrementele de-odinioară!

Când drumeții trec pe-aici, în seară,
el, fiind singur la răscruce,
devine brusc un arbore de ceară
pentru cel ce vine când se duce.

Satul meu

De Calea Lactee atârnă sătucul meu
cu toate viețile și morțile, deopotrivă,
cum pruncul bătrân, sub arc de curcubeu,
atârnă de vinul ce trece în colivă.

Până plecăm singuri prin strigătul mut,
când mama-i o floare de pământ,
din care se-nalță dintru început
îmbrăcat în plâns, un anume cuvânt -

Eu de el ca un lăstar mă prind
că satul meu e pe-o cale stelară,
călătorind, el mă destramă-n colind
căci niciodată nu trădeaza, nu coboară...

Fericit cel care
- In memoriam Cezar Ivănescu -

fericit cel care n-are cui să aducă
laude, nici măcar unui vârf de plop
ce unduie ca fecioara-n dans
până în zori -

Când sună, clopoțelul cel legat
de mâna mamei, îmi taie vocalele
una câte una, până la cântecul
scris pe tălpile unor îngeri,

atunci iarba de sub cap cerșește
steaua din carte, cartea de oglinzi
purtând cerul din copilărie.

Fericit cel care-n Noaptea de Înviere
bea vin tăiat cu lapte, lăudând Domnul
și Cartea ca pe cea mai iubită femeie!

Sterian Vicol – Galați, România

FLORILE ANCUȚEI

De câteva zile înfloriseră zambilele, iar grădina Ancuței era plină de zumzetul albinelor. Parfumul florilor se simțea peste tot, culorile se întreceau în frumusețe, iar bucuria fetiței era nemărginită.

-Stai, Țuțule, stai! Nu alerga prea departe, florile sunt fragile, se rup foarte ușor!

-Ham-ham! Ce, eu nu știu?

Câinele se-nvârtea de colo-colo, dădea bucuros din coadă și se ascundea printre tufele de flori, apoi, din două salturi era la picioarele fetei, lătrând.

-Măi cățelușule, azi ești foarte jucăuș!

-Cum să nu fie, dacă fetele mele au crescut și-au înflorit atât de frumos? se auzi un glas suav de clopoțel.

Cățelul s-a lipit de pământ, iar Ancuța a rămas c-un picior în aer.

-Țuțule, tu ai auzit ce-am auzit eu?

-Auzit, dar nu văd pe nimeni!

-Visăm?

-Nu, nu visați! Priviți cu atenție spre băncuța verde!

-Privim! Exact acolo sunt zambilele roz, preferatele mamei! răspunse fetița.

-Da, da, chiar acolo privim! Ham! Ham!

Din mijlocul florilor se ridică deasupra lor o minunată făptură. Ancuța scoase un sunet de uimire și-și duse mâna la gură de teamă să nu mai spună ceva, iar minunea să dispară.

-Ham! Ham! E Crăiasa Zambilelor, Ancuțo! Am văzut-o și-n primăvara trecută.

-Crăiasa Zambilelor? Adevărat? șopti fetița.

-Adevărat! Prietenul tău mă cunoaște! Apropiați-vă! Eu nu am voie să ies din castel! răsună vocea misterioasă.

Cei doi s-au privit cu luare-aminte, apoi cu pași ușori s-au îndreptat spre fascinanta creație a naturii.

-Sstt! Să nu deranjăm! Ai gijă, Țuțule! Stai jos, iar eu mă voi așeza în genunchi pentru a vedea mai bine.

Crăiasa Zambilelor arăta miraculos de frumos: pe rochia-i albă ca sideful erau pictate flori de toate culorile, pe cap avea o diademă simplă pe care străluceau patru bobițe aurii, pantofiori din mătase galbenă, iar în mâna dreaptă ținea trei steluțe înfipte într-o tijă de argint.

-Waw! Ce minune, Țuțule! De unde vii, Crăiasă?

-Din lumea florilor!

-Din lumea florilor? Și cum este în lumea ta?

-Splendid, mai frumos de-atât nu se poate. Unde este culoare, parfum pe alese și înțelegere, viața rămâne un miracol.

-Înțelegere? Cum, voi nu vă certați niciodată? Invidie nu există?

-La început au fost neînțelegeri și între noi, dar Împăratul Trandafir a lămurit totul la timpul potrivit. Toate am înțeles că Soarele ne mângâie deopotrivă, loc există pentru fiecare, culorile și formele noastre sunt minunate, parfum e la tot pasul, varietate din belșug... Oare ce ne-am mai dori?
-Stai, stai, Crăiasă! Așadar, Trandafirul a reușit să așeze armonia între voi? Ce frumos!
-Exact! Odată ce am înțeles că fiecare are un rost și-un loc în lumea asta mare, am învățat să trăim în bună înțelegere. Despre invidie, nici vorbă. Fiecare specie este unică, fiecare cu rolul său...
-Ham-ham! Să înțeleg că tu ești ajutorul Trandafirului, da?
-Bună întrebare! Da, dar nu sunt singura. Împăratul nostru are multe ajutoare de nădejde, iar cuvântul său e lege.
-Lege? suspină fetița. Și care este cea mai importantă lege?
-Disciplina! Respectul! Deja v-am spus două. Și dacă acestea sunt învățate la timp, Împăratul nostru e vesel și semeț, înmiresmat și intens colorat. De aceea ne iubesc oamenii atât de mult.
Fetița rămase pe gânduri, iar prietenul ei părea neliniștit. Tocmai ce-i venise în minte o scenă puțin cam neplăcută. Cândva, Ancuța îl băgase într-un bucluc neașteptat. Ea își zgâriase ghiozdanul și pentru a scăpa de cearta mamei l-a învinuit pe el. Deși nevinovat, s-a ales cu o pedeapsă cruntă: o zi nu i s-a mai permis să intre în casă.
-Țuțule, tu auzi ce spune Crăiasa?
-Aud, aud, sunt numai ochi și urechi, doar că mă năpădiseră niște amintiri... Adevărat, se pare că educația aleasă domnește în Regatul Florilor, dragă Ancuța. Încă avem multe de învățat. Adesea, voi, oamenii, sunteți mai răi decât noi, animalele. De câte ori n-am suferit și eu din cauza ta!
Fetița își plecă ușor capul, iar pe obrazul ei strălucea o lacrimă.-N-ai uitat, Țuțule!
-Din păcate, nu! Când ești pedepsit pe nedrept, nu uiți ușor!
Crăiasa Zambilelor privi încurcată spre cei doi și dispăru fără urmă. Cunoștea felul în care, uneori, erau călcate în picioare prietenele ei, florile, cum erau rupte fără milă și aruncate apoi la gunoi
Deși omul este o ființă sensibilă, cade în păcat de multe ori. M-aș bucura ca cei doi prieteni să fi înțeles ceva din întâlnirea și cuvântul meu! își spuse Crăiasa la întoarcerea în palat.

-Iartă-mă, Țuțule! Știu, am greșit! Iartă-mă, Crăiasă! Știu, și pe voi v-am necăjit, distrugându-vă adesea fără milă!
-Am rămas singuri, Ancuțo! Crăiasa a plecat. Frumoasă și educată făptură!
-Frumoasă, grațioasă...
-Stai, oprește-te! N-ar fi bine să-i provocăm și pe copii în adăugarea altor însușiri?
-Cred că e o idee bună, sunt mulți prieteni asemenea nouă! Inteligent ești, măi Țuțule!
Ancuța și-a luat prietenul în brațe, apoi s-au îndreptat spre foișor. Acolo, pe o măsuță, stătea neclintită de vreo trei zile cartea ”Pif, Paf, Puf” scrisă de Cezar Petrescu. Îi plăcuse ”paiața mucalită”, iar Puf, ”un prieten credincios, cu durere la necazurile altora” era asemănat adesea cu Țuțu al ei.
Tăcută, fetița dădea o altă filă spre curiozitățile vârstei, spre frumosul descoperit în grădină, spre cărțile care rămâneau o mărturie vie a cunoașterii, iar întâlnirea de care avusese parte rămânea magia acelei zile de primăvară.

Angela Burtea-Moșescu – Brăila, România

Ioan Vasiu - Catrene

Catrene

se-ascunde toamna-n podul casei mele
să n-o găsească iarna ce-o să vină
o las să plece și nu-i bag de vină
știind că ne așteaptă zile grele
***

se-aud cum plâng pe munte primii miei
ciobanii îi ascund între cojoace
ninsoarea se topește-n ochii mei
iarna ar vrea să murmure dar tace
***

s-a îmbrăcat iarna în pardesiu
cerul e tot mai trist și cenușiu
azi noapte-n vis un vers am vrut să scriu
dar m-am trezit în zori și nu-l mai știu
***

de când mă știu mă plimb cu-același tren
și-am scris în orice gară un catren
fie mai vesel sau lacrimogen
că-mi place mult acest poetic gen
***
și bătrânețea poate fi frumoasă
și cerul plânge de tristețe uneori
și bucuria stă cu noi la masă
iar soarele e-ndrăgostit mereu de flori
***

dacă mă veți vedea întâmplător
scriind catrene undeva pe-un nor
să știți că cerul este cartea mea
în care totdeauna pot visa
***

există-n cer o mare rezervație
în care îngerii își fac culcuș
și unde și poeții dorm în pluș
când au timp suficient de meditație
***

în toamna asta te aștept la piață
acolo unde ploaia se răsfață
și unde-n fiecare dimineață
răsare soarele schimbat la față
***

câte catrene de-acum voi mai scrie
nu pot prieteni să vă spun precis
dar cât timp viața mea-i o poezie
promit că nu mă voi lăsa de scris
***

prin poezie eu am înflorit
ca un boboc de măr într-o livadă
și am vegheat la orice răsărit
cometa versurilor să nu cadă

Ioan Vasiu - România

LA GRANDIFLORA DE ALTĂDATĂ

In memoriam Gib. I. Mihăescu – 90 de ani de la plecarea la Cer

În „grădină”, adică în petecul de fâneață tunsă, cu trei pruni, din dosul cârciumii în chip de pavilion, prietinii sărbătoresc întoarcerea lui Manaru de la țară... Mesenii zâmbeau același surâs egal, corect, măsurat. Uneori zâmbetul lua culori de îndoială, alteori de spaimă, ca aceea vagă penumbră plumburie a soarelui ascuns de-un nor prea străveziu. Dar toate aceste schimbări se petreceau cu iuțeli imperceptibil de repezi și zâmbetul comun rămânea la fel, egal, corect, măsurat, înfigându-și tăișul în gândul lui Manaru, cu aceeași stăruință înceată și sigură care-l făcea să geamă de usturime... Manaru însă vorbea înainte cu acel altcineva invizibil, imaterial, de deasupra lui Ramură, ca și când ar fi tăinuit cu propriul său spirit, proiectat acolo, de reflexul dantelat și ciuruit al prunelor luminoase, printre ramurile și frunzele mișcătoare.

— Totul e sfârșit… ți-o las!… Eu… trebuie să renunț la ea, cum m-am sfătuit și cu dânsa, rămâneți.

— Fie.[2]

El n-avea de unde să audă inima celuilalt, care bătea să se spargă de nerăbdare, deși simțea dinainte că totul e pierdut; tăcerea asta. Întârzierea asta încurcată de-a protesta, mutenia asta înfiorătoare! Râsul acela așa de puternic... de ce nu izbucnește el acum să spargă strânsoarea care-l înăbușe?

În orașul adormit, sub pătura de întuneric, printre răgușitele și frântele începuturi de cântec, vocea înșelatului chicotea:

— Aha, frumoasă-i viața, măăă! Apoi, numaidecât, înfuriat la culme, zguduind cu toată puterea pe susținător: Tu nu cânți bă, păcătosule? Și îndată porniră amândoi pe două voci cu totul felurite:

— Drag mi-e să trăiesc pe lume, Frică mi-e că mor ca-a mâne, O-ooo-ooof…

Pe cer, un nor mic, cenușiu, pe care parcă îl sufla cineva de la răsărit, mătura ultimele stele. În noaptea fără lună și posomorită, „Grandiflora” e deșartă. Numai în colțul tainic al mesei celei lungi, inițiații întru secretul culinar... iau cina. Cele trei renclode strălucesc deasupra capetelor lor, în prunul falnic, ca lumini cu înțeles esoteric.

— Trăiască viața, fraților!

— Tot orașul, așa e,... cufundat în noapte și-n somn.

Dinspre răsărit începură să curgă apele murdare ale dimineții.

— Vine toamna, șopti cineva... O toamnă dulce și lungă...[3]

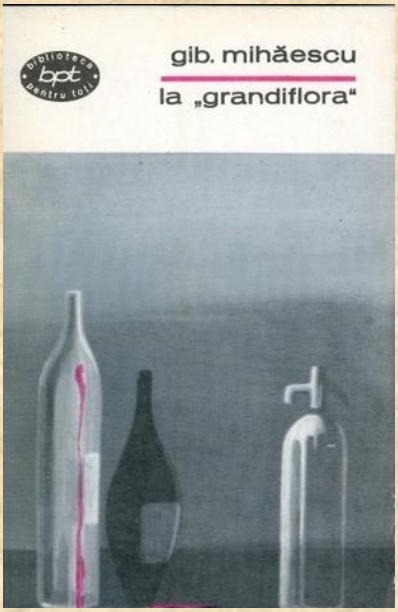
Ce este scriitorul? Un om care a învățat să mânuiască frumos cuvintele sau ceva mai mult: un vizionar, un martor, un profet rătăcit într-o lume care nu mai are răbdare să asculte? Scriitorul este, poate, cea mai naivă ființă a timpurilor noastre. El încă mai crede, în ciuda tuturor evidențelor, că poate schimba lumea. Cu o carte. Cu o frază. Cu un cuvânt potrivit, rostit într-un moment de cumpănă. Este asemenea unui solitar care aruncă mesaje într-o mare a indiferenței, sperând că

[2] Citate din nuvela La „Grandiflora” de Gib. Mihăescu, publicată în *Revista Viața românească*, an. XVIII, numerele 2, 3, 4, februarie - martie, aprilie 1920 și în volumul de debut *Grandiflora*, 1928.

[3] Idem.

undeva, într-un colț de suflet omenesc, va răsări un licăr de înțelegere, o tresărire de conștiință. Scriitorul este o ființă în care realitatea și visul se întâlnesc în fiecare dimineață, într-un conflict dureros. E o câmpie plină de flori sălbatice într-o lume care preferă betoanele, un cer împânzit de nori într-o societate obsedată de predictibilitate. El este focul lăuntric care arde în tăcere, dar luminează cărările întunecate ale altora.[4]

Mai ales în cazul scrisului, poveștile cele mai la îndemână sunt cele personale. Pentru a construi o poveste, chiar dacă te transformi pe tine în personaj sau chiar dacă redai niște fapte „așa cum s-au întâmplat", tot e nevoie să pui ordine în lucruri, să găsești o succesiune a evenimentelor, să creezi niște lanțuri cauză-efect. Iar asta te face mai atent la natura umană, iar omul cel mai apropiat pe care-l poți explora, fie că ești un elev începător într-ale scrisului, fie că ești scriitor de meserie, ești chiar tu însuți.

Gib I. Mihăescu este una din vocile autentice ale literaturii române, scriitura sa aduce noutate prin expresie, sinceritate, curajul de a arăta viața cu toată violența, absurdul, tensiunea, tandrețea ei tulburătoare. Frumusețea scrisului rezultă din talentul autorului de a extrage sensul din haos, emoția din cinism, metafizicul din concret. Temele preferate sunt profunde, dureroase, dar care vindecă prin confruntare, nu prin evadare: deziluzia, marginalizarea, teama, erotismul, păcatul, ispășirea, înstrăinarea și reconcilierea cu Dumnezeu, moartea. Viziunea personală dovedește că mesajul atemporal e încă viu, universal, dur, eliberator: existența umană este și a fost mereu la granița dintre splendoare, decădere, suferință, pierzanie, salvarea fiind iubirea și speranța.

La Grandiflora este o alegorie filosofică a obsesiei, a căutării unui ideal în lume. Gib Mihăescu construiește destine dense, pline de simboluri, care lasă loc interpretărilor și reflectă neliniștile epocii interbelice. Nuvela este opera de debut, simbolică și complexă care îmbină realismul psihologic cu teme precum căutarea adevărului, imposibilitatea atingerii idealului, obsesia, conflictul dintre idealism și realitate, alienarea intelectualului, decăderea morală a societății. Finalul este marcat de prăbușirea iluziilor protagonistului și de o notă profund tragică și pesimistă, după gusturile și vederile timpului.

După Primul Război Mondial, vinul de Drăgășani – ca și alte vinuri de soi nobile românești – intra într-o perioadă de glorie. Momentul coincide cu intrarea Drăgășanilor în istoria literaturii române, datorită cunoscutei nuvele *La Grandiflora*. Deși orașul în care e localizată povestea nu este precizat în text, nimeni nu s-a îndoit că urbea la care se face trimitere e Drăgășaniul, pentru că autorul era un fiu al orașului (în care se născuse, în 23 aprilie 1894), iar psihologia personajelor vâlcene este recognoscibilă. Nuvela este construită în jurul grădinii *La Grandiflora*, cel care alimentează starea de spirit a protagonistului, Sava Manaru, fiind vinul. Degustarea vinului tânăr, toamna, e evenimentul ce coincide în nuvelă, cu începutul dramei lui Manaru. Vinul este comparat cu stările de spirit ale personajului: la început calm, senin, învăluit într-un halou de lumină, ca vinul cel bun, Manaru începe să se înfierbânte și să se tulbure ca vinul care începe fermentația.[5]

Personajul trăiește o pendulare între fervoare și îndoieli, între asertivitatea emoțională și autoanaliza distructivă, pe parcursul lunilor de răzbunare pentru infidelitatea soției, pendulare similară instabilității vinului pe parcursul fermentației. Deznodământul dramatic seamănă și el cu soarta licorii: Manaru moare psihologic, în momentul în care sinuciderea ultimei sale victime, Morărița, îi prăbușește convingerea de până atunci, conform căreia toate femeile sunt ușuratice și infidele. Din acea clipă, întregul său eșafodaj de certitudini – pe care le rostea seară de seară, la

[4] Lucian Ciuchiță, https://www.facebook.com/share/1BoCjmccPP/

[5] Răzvan Voncu, Gib. I. Mihăescu – 85 de ani de la moarte. „La Grandiflora", la ea acasă, România literară nr. 43/2020

Grandiflora, în fața amicilor săi – se năruie. Manaru îl ucide pe Ramură, care i-a sedus soția, apoi se predă poliției, închizându-se în propriile frământări interioare. Evoluția personajului este asemenea vinului care, după fermentație, este închis în sticle, iar ceea ce se petrece înăuntru nu mai este cunoscut decât la desfacere. Gib. I. Mihăescu își încheie nuvela o dată ce Manaru, predându-se poliției, este trimis în arest, luând cu sine tumultul arderilor sale interioare.

Comparația între evoluția psihologică a personajului și stările vinului, e evidentă. Personajele aflate în conflict poartă nume care trimit la domeniul viticol. Rivalul care-i seduce soția – pe Frosa – și i se substituie finalmente, se numește Ramură. Numele Manaru vine de la *mană*, boală devastatoare a viței de vie, care distruge recoltele, tot așa cum răzbunarea erotică a lui Manaru distruge liniștea burgheză a familiilor micului orășel, existența familiei Moraru, cercul de prieteni, ca și pe cea a propriei familii. Manaru, cu toate că pare un lucid, un seducător rece și un personaj dominant, sfârșește prin a distruge totul împrejur: exact ca boala viței de vie, al cărei nume îl poartă.[6]

Autorul a strecurat în operă nenumărate simboluri și aluzii la o realitate pe care, în copilăria și tinerețea sa a petrecut-o la Drăgășani, cunoscând-o în profunzime: cea a orășelului viticol în care totul – iubirile și urile, dramele și lupta pentru existență – se desfășoară în funcție de ciclul viilor. Nuvela *La Grandiflora* se derulează pe parcursul intervalului dintre două culesuri ale viilor. Confruntarea cu lumea este de fapt o căutare de sine. Atâtea gânduri, temeri, conduc personajele pe același drum metafizic al existenței. Opera este o mărturie a sensibilității și simțirii române în întregul literaturii.

Non-sensul existențial, tristețea și durerea asociate lui, senzația implicită a unei anume ratări metafizice – toate acestea alcătuiesc una dintre constantele întregii opere a prozatorului din Drăgășani.[7]

După moartea lui Gib I. Mihăescu, colegul *gândirist* Radu Gyr a povestit că prozatorul, fără să fie un consumator înrăit – boala îl împiedica să facă excese, era un fin degustător, nu doar al vinului, ci și al atmosferei orașului natal.[8] „În vara anului 1925, aproape în fiecare duminică, de-a lungul acelei vacanțe, până spre sfârșitul toamnei, mă duceam să-l vizitez în Drăgășanii lui. Bineînțeles, nu plecam singur, ci însoțit, totdeauna, de câțiva prieteni... În gara orașului ne aștepta Gib, însoțit, la rândul său, de o ceată gălăgioasă de tineri drăgășeneni, unii admiratori generoși și vibranți ai scrisului, mergeam să facem, în primul rând, o vizită de expertiză și ușor antrenament, în pivnițele depozitelor de vinuri, din spatele gării, numai așa ca să alegem «un vin ca lumea» pentru prânz. Masa se întindea, lungă și boemă, în sala unicului restaurant din «centru», lăsând să scapere, deasupra paharelor cu flăcări rumene în ele, verva, fantezia și înțepăturile noastre." Nici din casa prozatorului nu lipsea vinul, dimpotrivă: „În largul salon al locuinței sale, ne aștepta o lectură de nuvelă, lângă o bărdacă doldora de chihlimbar. Beam vinul în păhărele mici, discrete, căci Gib avea oroare de paharele mari, înalte, pe care le socotea vulgare și agresive." Serile la Drăgășani se încheiau, invariabil, tot sub semnul vinului: „Reîntorși în casa lui, mulcomeam un ultim «păhăruț» de vin «adevărat» și, către miezul nopții, o porneam spre gară, escortați de Gib cu plutonul lui de amici drăgășeneni".[9]

Nota dominantă a relației lui Gib. I. Mihăescu cu vinul este, după Radu Gyr moderația și mai ales, asocierea obligatorie a licorii cu literatura, sub toate formele ei: amiciții scriitoricești, anecdote din viața literară, dar și lectură și comentariu. Tot Radu Gyr ne mai furnizează un detaliu care confirmă și întărește ideea că podgoriile și atmosfera viticolă a Drăgășanilor au dominat sufletul autorului și după mutarea în Capitală: „După zbateri și eforturi disperate de «a se rupe» de ancorele târgului ce-l rețineau cu o pluritate de griji și interese diurne, a izbutit, într-un târziu, să se așeze în Capitală. Atunci, însă, inima a început să i se înduioșeze și să lâncezească după

6 Idem

7 Andrei Baciu – Gib Mihăescu – Universul prozei scurte; https://ritl.ro/pdf/2011/4_A_Baciu.pdf

8 „În Drăgășani, la Gib. Mihăescu", în „Universul literar", anul XLVIII, nr. 45, 11 noiembrie 1939, citat de Nicolae Scurtu, O scrisoare necunoscută a lui Gib I. Mihăescu, în România literară, nr. 42/2004.

9 Idem

melancoliile și amintirile târgului părăsit. Și, în zile crâncene de boală și suferință copleșitoare, s-a întors să zacă, din zbuciumul Capitalei, în liniștea Drăgășanilor de altădată…“[10]

„Când pașii ne vor reîntoarce, cândva, într-un amurg de vară sau de toamnă, în vechiul târg oltenesc, vom mai putea, așadar, să vedem cum încă ne întâmpină, din bronz, zâmbetul prietenului drag, – așa cum, altădată, ne întâmpina din pragul casei lui, să ne poftească lângă o lectură de nuvelă și lângă o bărdacă doldora de tămâios.“[11] Din acest *portret* se desprinde o posibilă definiție spirituală a „vechiului târg oltenesc“, în care literatura și vinul se îngemănează și se întrepătrund.

Altceva demn de amintit aici: Gib. I. Mihăescu s-a implicat la Cluj, în 1921, în apariția *Revistei Gândirea, rod al idealurilor Marii Uniri,* împreună cu Cezar Petrescu, Lucian Blaga, Adrian Maniu, D. I. Cucu, Pamfil Șeicaru și alții. Pe Păstorel Teodoreanu, tot el l-a invitat să li se alăture celor ce doreau să creeze o revistă de cultură română în Transilvania realipită.

(Ca o paranteză, nu am rezistat ispitei de a aduce lângă portretul scriitorului, o fotografie asemănătoare a bunicului meu, Otto Schirger, din aceeași perioada a anilor ’30, care m-a urmărit mereu.)

În toamna anului 1926 –Păstorel Teodoreanu îi va fi oaspete lui Gib. I. Mihăescu la Drăgășani. Reconstituirea vizitei a făcut-o domnul profesor Teodor Barbu, un bun cunoscător al vieții literare din zonă.[12] În 1926, Gib. I. Mihăescu era avocat și profesor la Școala de ucenici și publicase peste 40 de proze în revistele din țară, dar încă nu debutase în volum. Scenariul vizitei a fost aproape identic: întâmpinarea la gară cu alai, apoi popasul la casa lui Gib. Mihăescu, iar de acolo la restaurant (singurul din centru), o partidă de șah la o cafenea și, pentru că apăruse deja în revistă nuvela *La Grandiflora*, mai multe seri petrecute în grădina din spatele localului. Conform lui Mircea Handoca,[13] Păstorel a elogiat Drăgășaniul: „Vinurile din această regiune… sunt ușoare și seci, fiind nimerite pentru păstrăv și lostriță, fala apelor noastre de munte,“ „Culesul viilor e-n toi la Drăgășani,/ De vorbe dezmierdate-i plină via...“[14] era familiarizat cu vinurile, preferatul său fiind soiul Crâmpoșie: „Cercând sticluțe vechi și azi, și ieri,/ Am dat de crâmpoșie-ntr-o sticluță./ Ce-i crâmpoșia? E o țărăncuță,/ Dar care place, foarte, la boieri“. Când Păstorel a revenit la Drăgășani, Gib. I. Mihăescu era deja istorie literară, iar *Grandiflora*, fără cel care a transformat-o în literatură, agoniza uitată.[15]

Există activitate mai nobilă decât scrisul? Întrebarea nu e retorică, ci tragică. Într-o lume îndrăgostită de utilitate, eficiență și cauze, scrisul pare un lux. Și totuși, ce e mai nobil decât inutilul absolut, acela care nu servește nimănui, nici măcar celui care îl practică? Scriitorul are curajul să locuiască în disperare, să trăiască între întrebări, știind că orice răspuns e doar o formă de

10 Idem
11 Radu Gyr, op. cit.
12 Teodor Barbu – „Păstorel Teodoreanu și Drăgă șanii“, în „Actualitatea drăgășeneană“, 24 august 2011.
13 Mircea Handoca - Pe urmele lui Al. O. Teodoreanu, 1988
14 Teodor Barbu, op. cit.
15 Teodor Barbu, op. cit.

resemnare estetică. Literatura nu oferă mântuire, dar tocmai asta e noblețea ei: că nu promite nimic. Scriitorul e cel care stă treaz când ceilalți dorm. Nu se agață de sens, ci îl destramă. Îl roade. Îl exilează. A merge până la capăt cu deziluzia într-o lume care se construiește pe prefăcătorii optimiste, rămâne curajul de a gândi până la fundul prăpastiei. Aceasta e, poate, singura noblețe care a supraviețuit vremurilor noastre. Iar cititorul? El e acela care s-a rătăcit printre sensuri, n-a mai găsit drumul înapoi, și tot ce-i rămâne e să transforme rătăcirea într-o formă de eleganță tragică. Îl recunoști nu după certitudini, ci după absența lor.

Nu după răspunsuri, ci după felul în care tăcerea i s-a adâncit în voce. Poartă o noblețe pe care n-o cere nimeni și o vină pe care n-a comis-o. „A gândi prea mult e o crimă împotriva propriei fericiri.” scria Emil Cioran în *Pe culmile disperării*. Dar tocmai această *crimă* te face om.[16]

Lumea nu mai așteaptă scriitori, ci distracții, scurtături, clișee confortabile. Literatura e văzută adesea ca un capriciu, o rătăcire romantică, o nostalgie a timpurilor în care oamenii încă mai citeau cu inima. Cuvintele sunt tratate ca niște umbre trecătoare, nu ca izvoare de sens. Și totuși, scriitorul persistă. El nu scrie pentru modă, nici pentru aplauze. El scrie pentru că, dacă nu ar scrie, s-ar sufoca. Într-o lume în care ignoranța e cultivată ca virtute, scriitorul pare un excentric periculos, medicul nevăzut. Cărțile sunt remediul. Nu, nu vor schimba lumea în întregime. Dar vor salva câte un suflet. Iar uneori, un singur suflet salvat valorează cât o galaxie. Scriitorul e, în cele din urmă, un nebun frumos. Un naufragiat pe o insulă a singurătății stilistice. Un supraviețuitor al modernității agresive, al superficialității generalizate, al uitării. El este acolo, în colțul său de meditație, înconjurat de gânduri ca niște păsări care nu pot fi îmblânzite. Iar generațiile viitoare poate că nu-și vor mai aminti de numele lui, dar îi vor citi gândurile, fără să știe că el a fost acela care a suferit pentru fiecare cuvânt. Pentru că scriitorul adevărat nu scrie cu cerneală. El scrie cu sângele inimii sale.[17]

Trăgând linie, ce rămâne așadar din întregul creației lui Gib. I. Mihăescu este apăsarea grea, exprimată cel mai pregnant în nuvele, a unei perpetue dureri existențiale resimțite de individul ce se confruntă, fie că își dă seama, fie că nu, cu ceea ce mai rămâne din el și din lume când, părăsit la rândul Său, Dumnezeu se retrage deasupra cerului gri. Rămân lucrări cu o vibrație atât de intensă și de autentică, încât orice cultură ar avea toate motivele să le așeze, cu adevărat, la loc de cinste.[18]

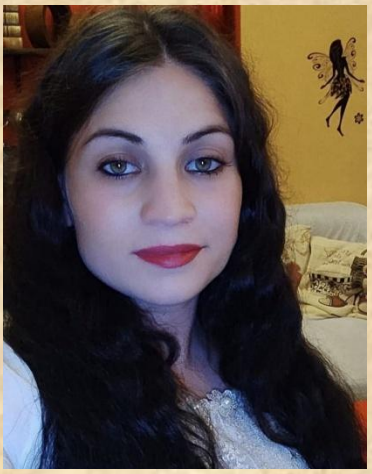
Bibliografie selectivă

Nicolae Balotă, Gib Mihăescu nuvelist, în vol. Labirint, Editura Eminescu, București, 1970.
Ov. S. Crohmălniceanu, Universul proiecțiilor obsesive. Gib I. Mihăescu, în vol. Literatura română între cele două războaie mondiale, I, Editura pentru literatură, București, 1967.
Mihail Diaconescu, Gib I. Mihăescu, Editura Minerva, colecția Universitas, București, 1973.
Florea Ghiță, Gib I. Mihăescu (monografie), Editura Minerva, București, 1984.
Al. Oprea, „La Grandiflora” și dosarul ei critic, în Al. Oprea prezintă 5 prozatori iluștri, 5 procese literare, Editura Albatros, București, 1971.

Iosefina Schirger – București, România

[16] https://www.facebook.com/share/p/19f2uRinse/; https://www.facebook.com/share/p/15fMxWHSkS/
[17] Lucian Ciuchiță, https://www.facebook.com/share/1BoCjmccPP/
[18] Andrei Baciu – Gib Mihăescu – Universul prozei scurte; https://ritl.ro/pdf/2011/4_A_Baciu.pdf

Aura Golomoz - Versuri

Cafeaua cea de toate dimineţile

dimineţile aveau mereu acelaşi ritm
apa fierbea aroma se ridica încet
iar mâinile mele ştiau deja drumul
turnam cafeaua în căni
fără să mă gândesc prea mult
simţeam privirea ta mereu acolo
urmărindu-mi fiecare gest
de parcă în clipa aceea
nimic altceva nu conta
tu erai tăcut dar
ochii tăi vorbeau
într-o limbă pe care o învăţasem demult
era o linişte între noi
mai caldă decât aburul ce se ridica
între degetele mele
şi în fiecare dimineaţă
înainte ca lumea să ne ceară
să ne grăbim să urmărim ceva
rămânea acel moment
în care eu îţi pregăteam cafeaua
iar tu mă sorbeai din priviri

Peştişorul meu de aur

peştişorul meu visător
cu ochii ca toamna
pluteşte în lumea sa
unde totul e magic
iar mie îmi e de ajuns
de pe malul vieţii
să-l privesc în tăcere
lăsându-l să viseze
la ce-i poate oferi plaja
căci fiecare gând al său
e o adiere tandră
o mângâiere a apei
ce se retrage spre mal
şoptindu-mi dorinţele sale
ce aşteaptă
să fie îmbrăţişate
cu braţe sincere şi
pline de speranţe
prins într-un veşnic vis e
peştişorul meu de aur
de către inima mea
în rochia nadei

Femeia – taur

femeia - taur
cu paşi de piatră
cu inima grea şi puternică
înrădăcinată adânc în pământ
e ca o floare ce creşte încet
dar ferm
fiecare gest al ei
este un jurământ de iubire
o promisiune de neclintit
ochii ei sunt ca iarba
în care îţi poţi încredinţa destinul

Iubirea, fecioară timidă

iubirea
fecioară timidă
cu paşi măsuraţi
cu ochii curioşi
încă neîmpărtită
îşi păstrează trupul
în întuneric
aşteaptă să fie descoperită
îşi îmbrăţişează visele
ca un crin ce înfloreşte
într-un loc tăcut
unde îşi aşteaptă prinţul

Un pian iubea în taină o vioară”

– o simfonie narativă despre iubire, bani și absurditate elegantă

Când deschizi cartea lui Daniel Ernestina, nu intri într-un roman, ci într-o piesă de teatru filozofic cu decoruri rafinate, personaje grotesc de vii și o muzică de fundal care se aude chiar și în pauzele de tăcere.

Titlul este poetic și metaforic, dar să nu te păcălească: în spatele frumuseții stă o ironie fină, uneori chiar amară. Aici, pianul e sufletul care iubește discret, iar vioara – frumusețea fragilă, dar dorită. Dar în restul lumii create de autor, iubirea sinceră e rară, iar interesul și lăcomia dansează în cerc, într-un vals amețitor al modernității.

Daniel Ernestina scrie cu **talent teatral**, cu fraze bine ritmate și dialoguri spumoase. Satira lui nu e vulgară, ci rafinată. Poți citi romanul ca pe o comedie amară, ca pe un eseu despre lume sau ca pe un jurnal de gânduri filozofice scris de un avocat ironic și obosit de realitate.

Uneori, autorul alunecă într-un soi de **lirism urban**, care dă profunzime reflecțiilor naratorului. Alteori, pare că asistăm la un monolog scenic, cu accente de Dario Fo sau Pirandello, în care absurdul devine normalitate și râsul e o formă de supraviețuire.

Autorul reușește în această carte o performanță rară: transformă satira socială într-un spectacol liric, filosofic și profund uman. Romanul este o confesiune mascată, o comedie a lumii contemporane în care grotescul și sublimul dansează împreună pe clapele unui pian îndrăgostit de o vioară. Într-o lume în care totul se poate cumpăra – puterea, moartea, tăcerea – iubirea sinceră devine cel mai periculos act. Ea nu aduce bani, dar poate zdruncina imperii. Aceasta este, poate, cea mai frumoasă lecție a romanului: **că frumusețea, sufletul și muzica pot învinge, măcar pentru o clipă, tot ce e murdar.** Stilul este vivace, plin de vervă, ironie și sensibilitate, iar personajele sunt metafore vii pentru realitatea coruptă, sofisticată și adesea absurdă a epocii noastre. Romanul este, în esență, o meditație despre ce a ajuns lumea modernă. Personajele se mișcă într-o realitate în care **banul nu mai e doar un mijloc, ci un scop sacru**. Într-o lume unde frumusețea se vinde și geniul se manipulează, iubirea rămâne o excepție, o slăbiciune, un gest de curaj.

Florance, soprana-miracol, e simbolul purității și al sufletului artistic. Este o revelație într-un univers cinic, o floare de sticlă care nu cedează presiunii din jur. Iubirea dintre narator și ea e un fir de lumină în mijlocul unui decor întunecat de moșteniri, crime, consultanți financiari dubioși și femei fatale.

Anna Pavlovici-Darkin, „văduva neagră” a lumii high-class, e desenată ca o femeie fatală de film noir – frumoasă, bogată, lucidă până la cruzime. Dar sub straturile de umor, vedem și o tristețe profundă: o femeie prizonieră în propria legendă, care își joacă rolul cu o grație amară.

Benjamin Diaz, grobianul consultat financiar, e personajul care spune pe șleau adevăruri despre bani, dar o face cu atâta umor și cinism, încât îl îndrăgești fără să vrei.

Whiteman, filosoful dictatorist, și **Goldman**, bancherul etern, întregesc galeria cu o doză de delir realist. Sunt exagerați, dar nu absurzi. Sunt parte din peisajul pe care îl recunoaștem prea bine, chiar dacă ni se pare romanesc.

Puncte forte:

Originalitatea viziunii

Autorul construiește un univers ficțional cu accente alegorice, în care figuri biblice, mari filosofi, afaceriști cinici, femei fatale și jurnaliști uitați populează o scenă suprapusă peste lumea noastră. Romanul este o parabolă despre putere, manipulare, dragoste, bani și degenerarea valorilor.

Umorul inteligent și cinismul controlat

De la Prologul în care Dumnezeu se joacă un video game cu patru mari escroci (un început demn de Bulgakov sau Vonnegut), până la dialogurile savuroase dintre avocat și jurnaliști, cartea este impregnată de sarcasm și spirit critic lucid.

Reflecția filosofică profundă

Pasajele despre dragoste, sensul vieții, natura umană sau rolul muzicii ridică romanul de la simpla poveste satirică la o meditație artistică. Personajele – în special Florance, soprana– funcționează ca oglinzi ale unui ideal pierdut, evocând valori eterne într-o lume în disoluție.

Personaje memorabile

Anna Pavlovici-Darkin, o „văduvă neagră” a sistemului financiar, Beni Diaz, consultantul financiar-grobian, sau dr. Whiteman, filosoful dictatorist, sunt schițați cu o claritate tipică teatrului absurd. Ei simbolizează fețele banului, puterii și ipocriziei contemporane.

Stilul narativ alert, cu fraze scurte și memorabile, presărat cu vorbe de duh, construcții savuroase și o voce narativă autentic

Observații critice:

Structura narativă fragmentară

Uneori, firul epic pare să alunece spre eseu, pierzând coerența sau continuitatea poveștii. Deși acest stil servește ideii generale de confesiune metaforică, pentru cititorii care caută o intrigă clasică, romanul poate părea prea fragmentat și digresiv.

Personaje-simbol vs. personaje-om

Deși extrem de bine conturate din punct de vedere conceptual, unele personaje sunt atât de alegorice încât riscă să devină schematice. De exemplu, Anna și consilierii ei nu evoluează, ci funcționează mai degrabă ca idei în mișcare.

Abundența de mesaje și teme

Cartea abordează foarte multe teme – de la corupție, capitalism și distrugerea presei, până la iubirea sacră și sensul vieții. În unele momente, densitatea acestor idei poate copleși și obosi cititorul, mai ales în absența unor „respiro-uri” narative.

Impresie:

„Un pian iubea în taină o vioară” este un roman curajos, inteligent, ironic și profund. Este o frescă amară a lumii contemporane spusă cu tandrețe, umor și o frumoasă melancolie.

În ciuda unor scăderi de ritm și construcție, Daniel Ernestina propune o experiență literară care emoționează, provoacă și rămâne în minte mult după ce ai închis ultima pagină.

Este o carte pentru cei care iubesc jocul ideilor, ironia fină și literatura cu miză morală.

Daniela Gumann

Condeierul diasporei

REVISTA Asociației Scriitorilor Români din Austria

ASOCIAȚIA SCRIITORILOR ROMÂNI AUSTRIA

ASRA

Redactori:
prof. **Florica Ranta Cândea**
prof. univ. dr. **Anton ILICA**
conf. univ. dr. **Cătălin Negoiță**
col(r) dr. ing. **Constantin AVĂDANEI**
Tehnoredactor: ing. **Constantin Gumann**

Director fondator: Daniela Gumann
Lector: Dan Toma Dulciu
Senior editor: Gheorghe Stroia

Colaboratori externi:
Lidia Popa – poetă (Italia)
Antonela Stoica – poetă (Germania)
Liliana Popa – poetă (România)

Contact:
Blog: **http://scriitoriromaniaustria.ro/**
Email: **contact.asra2018@gmail.com**
Facebook: **asociatia.scriitorilor.romani.din.austria/**
Telefon: **004369910895388**